

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE FERIČANCI U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Pored županijskog plana, uvažavajući obveze i usmjerenja iz Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, ovim Planom je predložen cijelovit sustav prostornog uređenja koji bi trebao omogućuti daljnji razvitak Općine Feričanci. To se postiže određivanjem organizacije i namjene, te korištenja prostora, sustava naselja i razvojnih središta, gospodarskih i društvenih djelatnosti od šireg značenja, propisivanjem učinkovitih uvjeta korištenja, uređenja i zaštite prostora, prostornih uvjeta za razvoj infrastrukturnih sustava i gospodarenje otpadom, te osobitim vođenjem računa o sprečavanju nepovoljna utjecaja na okoliš. Koncepcija prostornog uređenja može se izraziti u nekoliko sljedećih točaka:

- razvitak općinskog centra Feričanci kao manjeg lokalnog (inicijalnog razvojnog) središta, uz očuvanje identiteta naselja,
- modernizacija i unapređenje ostale prometne i komunalne infrastrukture,
- poticanje osnivanja gospodarstvenih zona,
- razvitak turističke djelatnosti (lovstvo, ribnjačarstvo, ugostiteljstvo, šport i rekreacija, seoski turizam i sl.),
- restrukturiranje poljoprivredne proizvodnje putem okrupnjavanja posjeda, te stimuliranjem specijalizirane proizvodnje i proizvodnje zdrave hrane,
- očuvanje vrijednih dijelova prirodne baštine i kulturnih dobara.

Demografski razvoj

Jedan od najznačajnijih čimbenika društveno-gospodarskog razvijanja i korištenja prostora je stanovništvo. Ocjena demografskih prilika na području Općine Feričanci ukazuje na demografske poremećaje, jer područje karakterizira visoka demografska starost, što u budućnosti ne može osigurati jednostavnu reprodukciju stanovništva. Procjena je da će se u planiranom razdoblju ostvariti pad broja stanovnika, te da će 2015. godine Općina Feričanci imati najviše **2.350 stanovnika**, a općinsko središte, naselje Feričanci, oko **1.800 stanovnika**.

Prostorni uvjeti za razvoj gospodarstva i društvenih djelatnosti

Temeljno opredjeljenje u razvoju gospodarstva je optimalno korištenje komparativnih prednosti uz izgradnju infrastrukture. Pri tome je poljoprivreda osnovna grana, koja treba predstavljati okosnicu razvijanja. Planom se stvaraju preduvjeti za razvoj poljoprivrede putem zaštite poljoprivrednog zemljišta i omogućavanja prostornih uvjeta za gradnju gospodarskih sadržaja u funkciji poljoprivrede. Mreža sadržaja društvenih djelatnosti usklađuje se s mrežom središnjih naselja, čime se stvaraju preduvjeti za podizanje kvalitete života.

Razvoj prometa i infrastrukturnih sustava

Planom se rezervira prostor za smještaj koridora prometne i komunalne infrastrukture državnog i županijskog značaja, koje su definirani dokumentima prostornog uređenja više razine. Tranzitni kolni promet je jedan je od ključnih problema Feričanaca, koji će biti kvalitetno riješen tek gradnjom obilaznice koridoru državne ceste D 2.

Planom je predviđen daljnji razvoj vodoopskrbnog sustava, koji će se realizirati dalnjim razvojem distribucijskog sustava. Osnovni cilj koji se odnosi na intenziviranje realizacije odvodnih sustava jedan je od prioritetnih zadataka u razvoju infrastrukturnih sustava.

Komunalna infrastruktura uključuje vodovodnu, kanalizacijsku, elektroenergetsku, plinsku i telekomunikacijsku mrežu. Obzirom na očekivanu dinamiku razvoja u narednom razdoblju investicije u komunalnu infrastrukturu uglavnom će biti usmjerene prvenstveno u izgradnju vodoopskrbne mreže, te na povećanje standarda i poboljšanje razine opskrbe električnom energijom.

Postojeća razina razvoja telekomunikacijskog sustava omogućava da se budući razvoj u većoj mjeri usmjeri na izgradnju telekomunikacijske osnovice za pružanje širokog skupa telekomunikacijskih usluga za zadovoljavanje potreba stanovništva.

3.2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

3.2.1. Organizacija prostora

Organizacija, namjena i korištenje prostora Općine Fericanci temelje se na prirodnim obilježjima prostora, mreži naselja i infrastrukturnih sustava, utvrđenim prostornim mogućnostima, ograničenjima i ciljevima budućeg razvoja, očekivanom demografskom razvoju i utvrđenim osnovnim procesima gospodarskog razvoja.

U sustavu naselja središnje mjesto zauzimaju općinsko središte Fericanci, dok ostala naselja koja gravitiraju Fericancima nemaju izraženi značaj.

Prostor namijenjen poljoprivrednim djelatnostima nalazi se između naselja, te vrijednih pretežito šumske i vodenih površina. Ovaj prostor je i u budućnosti funkcionalno čvrsto povezan s razvojnim središtima i osovinama razvoja, pri čemu se predviđa revitalizacija ruralnog područja uz jačanje lokalnih i područnih središta izvan osovina razvoja.

U skladu s temeljnom organizacijom prostora definirana je i namjena prostora. Prostornim planom se dio površina namjenjuje za izgradnju (naselja, proizvodno-gospodarske zone, turističko-rekreacijske i športske zone izvan naselja). Ostale površine definirane kao površine osnovne namjene, su poljoprivredno zemljište, šume i vodne površine, koje se u Prostornom planu strukturiraju u odnosu na vrste, bonitet i način korištenja.

U okviru površine građevinskih područja sadržane su površine naselja stalnog stanovanja i gospodarskih zona izvan naselja za koja su utvrđena građevinska područja. U ostale poljoprivredne i šumske površine uključeni su i infrastrukturni sustavi, te manje vodne površine. Ostale površine navedene u tablici su utvrđene na temelju kartografskog prikaza br. 1. Korištenje i namjena površina.

3.2.2. Osnovna namjena i korištenje površina

Na području Općine Fericanci nalazi se 4 naselja. Procjenjeni broj stanovnika Općine Fericanci 2015.godine je 2.350, iz čega proizlazi prosječna (planirana) veličina naselja od cca 590 stanovnika, što je manje od prosječne veličine naselja u Županiji. Prostornim planom Županije stupnjevana su razvojna središta od razine makroregionalnog (velikog razvojnog) središta do razine manjeg lokalnog (inicijalno razvojnog) središta, u ukupno 9 kategorija, pri čemu je naselje Fericanci svrstano u 7. kategoriju naselja - **veće lokalno (inicijalno razvojno) središte** (u ovoj se grupi nalazi 31 naselje s područja županije).

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci
O B R A Z L O Ž E N J E

3.2.3. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja, poljoprivredne, šumske, vodne te površine posebne namjene i ostale površine) – tablica 3.

redni broj	OPĆINA FERIČANCI	oznaka	ukupno (ha)	% od površine Općine	stan. / ha ¹ ha / stan. ²
I. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA					
1.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA	ukupno	GP	317,4	6,91
1.1.	izgrađeni dio građevinskih područja naselja			230,0	5,01
1.2.	neizgrađeni dio građevinskih područja naselja			87,4	1,90
2.	IZGRAĐENE STRUKTURE VAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA	ukupno		22,5	0,49
2.1.	izgrađeni dio zona povremenog stanovanja			22,5	0,49
2.2.	površine za iskorištavanje mineralnih sirovina	E 3		-	-
3.	POLJOPRIVREDNE POVRŠINE	ukupno	P	2.008,8	43,7
3.1.	ostala obradiva tla	P 3		2.008,8	43,7
4.	ŠUMSKE POVRŠINE	ukupno	Š	2.101,0	45,8
4.1.	gospodarske šume	Š 1		2.101,0	45,8
5.	OSTALE POLJOPRIVREDNE I ŠUMSKE POVRŠINE	ukupno	P Š	32,5	0,7
6.	VODNE POVRŠINE	ukupno	V	56,1	1,2
6.1.	vodotoci i ribnjaci			48,1	1,0
6.2.	retencije			8,0	0,1
7.	OSTALE POVRŠINE	ukupno		47,5	1,0
7.1.	površine infrastrukturnih sustava	I S		47,5	1,0
	OPĆINA FERIČANCI	sveukupno		4.590,0	100,0
					51,198 ¹

¹ - prognozirani broj stanovnika 2015.godine – 2.350

3.2.4. Razvoj i uređenje prostora naselja - građevinska područja**Građevinska područja naselja**

Površine za razvoj i uređenje naselja određene su građevinskim područjima naselja. Unutar građevinskog područja razlučuju se neizgrađeni dijelovi predviđeni za potrebe dalnjeg širenja i razvoja naselja, te izgrađeni kompaktni dijelovi unutar kojih je predviđeno popunjavanje i dopunjavanje izgrađene strukture. Pod neizgrađenim površinama podrazumijevaju se površine građevinskog područja koje su zaposjednute sa sporadičnom izgradnjom ili bez ikakve izgradnje (zauzetost od 0-5%). Pod izgrađenosti građevinskog područja koje je prikazano u analitičkim tablicama, te informativno na kartografskom prikazu br. 1. Korištenje i namjena površina podrazumijevaju se izgrađene cijeline i kompaktni dijelovi naselja (iskorištenost zemljišta iznad 80%).

Građevinska područja seoskih naselja predviđena su za pretežito stambenu izgradnju i to obiteljskim kućama manjih visina. Uz ovu osnovnu namjenu unutar ovih građevinskih područja predviđena je i izgradnja građevina drugih namjena (proizvodne, poslovne, ugostiteljsko-turističke, javne i društvene, športsko-rekreacijske, infrastrukturne i posebne namjene, te groblja). Građevinska područja naselja utvrđivana su u skladu s obvezama iz planova šireg područja i ciljevima prostornog razvoja i uređenja ovog prostora, a u odnosu na demografske podatke, izgrađenost, iskoristenost i gustoću izgrađenosti, obilježja pojedinog naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cijelina.

Analizom dosadašnjih demografskih kretanja uočena je tendencija sve većeg smanjenja broja stanovnika i broja članova kućanstva. Prema tome, za očekivati je i smanjenje gustoće stanovanja u građevinskim područjima naselja, odnosno zauzimanja većih površina s manjim brojem stanovnika. Također je izvršena i analiza izgrađenosti i iskoristenosti dosadašnjih građevinskih područja (HOK 1:5.000, obilazak terena), te je zaključeno da su građevinska područja utvrđena dosadašnjim prostornim planom imala veliku prostornu pričuvu za potencijalno povećanje broja stanovnika.

U izgrađenoj tradicionalnoj strukturi naselja uočeno je da građevne čestice svojom dimenzijom, osobito širinom, ne zadovoljavaju današnjim uvjetima za stanovanje i rad. Uz predviđenu pojačanu gospodarsku aktivnost (mala privreda, poljoprivreda, uslužne djelatnosti) javlja se potreba za izmještanjem takvih sadržaja iz pretežito stambenih zona u zone isključive namjene za navedene sadržaje, ili pak objedinjavanje stanovanja i rada na jednoj parceli prikladnije veličine. Slijedom navedenih analiza, kao i odredbi Prostornog plana Osječko-baranjske županije u sljedećim tablicama prikazan je detaljni obračun površina građevinskih područja naselja Općine Feričanci, za plansko razdoblje do 2015. godine.

**Određivanje površina građevinskih područja naselja
Općine Feričanci (plan 2015. godine)**

N a s e l j e	Planirana površina građevinskih područja naselja prema PPUO Feričanci	Planirani broj stanovnika 2015. godine	Odnos izgrađene površine g.p. i postojećeg broja stanovnika 2001.godine	Odnos planirane površine g.p. i planiranog broja stanovnika 2015.godine ($1 \times 10^4 / 2$)	Povećanje ili smanjenje površine građevinskog područja u odnosu na stanju 2003.godine
					ha
					ha
1	2	3	4	5	
Feričanci	207,1	1.800	829	1.150	- 86,9
Gazije	26,5	90	2.688	2.944	- 17,5
Valenovac	27,0	200	965	1.350	- 20,0
Vučjak Feričanački	56,8	260	1.177	961	- 6,2
UKUPNO OPĆINA FERIČANCI	317,4	2.350	951	1.350	- 130,6

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci

O B R A Z L O Ž E N J E

Prostornim planom Osječko-baranjske županije određeno je da ukupna površina građevinskog područja pojedinačnog naselja može biti **najviše za 25% veća od zbroja površine izgrađenog područja i površine određene za planirano povećanje stanovništva.**

Imajući dakle u vidu:

- izgrađenu površinu građevinskog područja,
- postojeću netto gustoću naseljenosti,
- planirano povećanje broja stanovnika,

moguće je odrediti maksimalno dopuštenu površinu granica građevinskih područja naselja, što je prikazano u sljedećoj tablici:

Maksimalno dozvoljena površina građevinskih područja prema PPOBŽ

Naselje	izgrađena površina građevinskog područja (stanje 2003.godine)	postojeća netto gustoća naseljenosti	planirano povećanje ili smanjenje broja stanovnika do 2015.godine	dozvoljena površina građevinskog područja za povećani broj stanovnika	ukupno (1 + 4)	dozvoljeno povećanje površina građevinskog područja od 25% prema PPOBŽ (5 x 1,25)	sveukupna dozvoljena površina građevinskog područja prema a PPOBŽ (5 + 6)
1	2	3	4	5	6	7	
Feričanci	153,8	12,05	- 54	-	153,8	38,4	192,2
Gazije	25,0	3,72	- 3	-	25,0	6,2	31,2
Valenovac	19,4	10,36	- 1	-	19,4	4,8	24,2
Vučjak Feričanački	31,8	8,49	- 10	-	31,8	7,9	39,7
OPĆINA FERIČANCI	230,0	10,51	- 68	-	230,0	57,3	287,3

Ostvarena površina građevinskih područja prema PPUO Feričanci

N a s e l j e	Ukupna dozvoljena površina građevinskog područja prema PPOBŽ (ha)	Ukupna planirana površina građevinskog područja prema PPUO Feričanci (ha)	Povećanje ili smanjenje građevinskog područja u odnosu na odredbe PPOBŽ (ha)	Ostvarena bruto gustoća stanovanja (m ² / st)
1	2	3	4	5
Feričanci	192,2	207,1	+ 14,9	1.150
Gazije	31,2	26,5	- 4,7	2.944
Valenovac	24,2	27,0	+ 2,8	1.350
Vučjak Feričanački	39,7	56,8	+ 17,1	2.184
OPĆINA FERIČANCI	287,3	317,4	+ 30,1	1.350

⁽¹⁾ Povećanje građevinskog područja naselja Feričanci od 14,9 Ha u odnosu na odredbe PPOBŽ temelji se na članku 57. stavak 5. Odluke o donošenju PPOBŽ, u kojem se navodi da se *građevinsko područje lokalnih središta može povećati za potrebe športa, rekreacije, turizma i gospodarstva.*

Struktura ovog povećanja građevinskog područja naselja Feričanci je sljedeća:

- povećanje za potrebe gospodarstva (radna zona) 14,9 ha
- ukupno povećanje 14,9 ha

Iz navedenog je vidljivo da je povećanje površine građevinskog područja naselja Feričanci za 14,9 ha u odnosu na površinu građevinskog područja koja je dozvoljena odredbama PPOBŽ u potpunosti utemeljeno na članku 57., stavak 5. Odluke o donošenju PPOBŽ

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci

O B R A Z L O Ž E N J E

Budući razvoj naselja temeljiti će se na njihovoј razini centraliteta, demografskoj strukturi (koja je u dijelu narušena posljedicama rata), mogućnostima građevinske obnove naselja, kao i mogućnostima osiguranja osnovnih komunalnih sustava (promet, vodoopskrba, elektroopskrba, plinska mreža i telekomunikacije). S obzirom na demografsku strukturu naselja nije realno očekivati da će se ovi procesi, bitno uvjetovani ekonomskim mogućnostima odvijati brzo i u skladu s potrebama i željama. Prostorne pretpostavke, kojima će takav razvoj biti sankcioniran, osigurane su prvenstveno formiranjem granica građevinskih područja unutar kojih će se pojedina naselja razvijati.

Razvojni i demografski potencijali moraju biti jedan od glavnih kriterija za dimenzioniranje građevinskih područja naselja. Pri tome za dio naselja, za koja se ne očekuje demografski porast, građevinsko područje mora biti svedeno samo na izgrađeni dio naselja (bez planiranih proširenja), dok su samo za naselja s pozitivnim trendovima razvoja može planirati povećanje građevinskih područja na neizgrađene dijelove naselja.

Ukupno uzevši, kao rezultat aktualne situacije i realno utemeljenih razvojnih koncepcija građevinska područja moraju biti usklađena s odredba Prostornog plana županije. U skladu s demografskim i gospodarskim pokazateljima potrebno je smanjiti površinu građevnog područja i to:

- preraspodjelom neizgrađenog dijela građevinskog područja,
- zadržavanjem izgrađenog dijela, uz smanjenje neizgrađenog dijela građevinskog područja,
- zadržavanjem samo izgrađenog dijela građevinskog područja naselja.

Građevinska područja naselja na cijelom području Općine Feričanci smanjena su u odnosu na ona koja su bila planirana Prostornim planom (bivše) općine Našice i nalaze se u okviru preporuka koje je dao Prostorni plan Osječko-baranjske županije.

U sustavu naselja Općine Feričanci dominira naselje Feričanci. Ukupno, 2001.godine je u ovom naselju živjelo čak 76% stanovnika Općine Feričanci. U razvoju cijelokupnog područja potrebno je u budućnosti, uz daljnji razvoj naselja Feričanci, stimulirati model u sklopu kojeg bi se razvijalo i naselje Vučjak Feričanački.

Brojčani prostorni pokazatelji

G_{bst} - bruto gustoća stanovanja
odnos broja stanovnika i površine građevinskih područja

$$G_{bst} = \frac{2.350 \text{ stanovnika}}{317,4 \text{ ha}} = 7,40 \text{ st/ha}$$

G_{nst} - gustoća stanovništva
odnos broja stanovnika i površine obuhvata prostornog plana

$$G_{nst} = \frac{2.350 \text{ stanovnika}}{4.590 \text{ ha}} = 0,511 \text{ st/ha (} 51,1 \text{ st/km}^2 \text{)}$$

3.2.5. Razvoj i uređenje prostora izvan naselja

Površine za razvoj i uređenje prostora izvan naselja manjim dijelom su određene za izgradnju, a većim dijelom kao negradive površine za potrebe poljoprivredne proizvodnje i gospodarenje šumama. Odredbama članka 42. Zakona o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98 i 61/00) određene su građevine koje je moguće graditi van naselja, odnosno građevinskih područja. To su infrastrukturne, zdravstvene i rekreacijske građevine, građevine posebne namjene, za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, te stambene i gospodarske građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma, ali isključivo u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti.

Dapače, neke građevine je moguće locirati isključivo izvan naselja obzirom na karakter djelatnosti koje se u tim građevinama odvijaju.

GP-ZPS – ZONE POVREMENOG STANOVANJA

U sklopu PPUO Feričanci identificirane su i određene posebna građevinska područja zona povremenog stanovanja, pri čemu su površine zona određene u skladu s odredbama PPOBŽ.

Problem neplanske izgradnje kuća za odmor izražen je na nekoliko lokaliteta. Najveće su koncentracije takovih objekata na vinogradarskim područjima južnog dijela općine, uz naselja Feričanci i Valenovac.

Prostornim planom uređenja Općine Feričanci za ove su zone utvrđena građevinska područja, te je na taj način ograničeno njihovo neplansko širenje. Lokacije ovih zona utvrđene su na temelju fotografске i kartografske dokumentacije, a površina njihovih građevinskih područja utvrđena je na temelju odredbi PPOBŽ. Donosimo popis ovih lokacija, s površinama utvrđenih građevinskih područja za namjenu povremenog stanovanja. Od ukupne površine (22,5 ha) na teritorijalnom području naselja nalaze se sljedeće zone povremenog stanovanja

- Fericanci	- površina 18,4 ha
- Valenovac	- površina 4,1 ha.

E 3 - GOSPODARSKA NAMJENA - površine za iskorištavanje mineralnih sirovina

Prostornim planom Osječko-baranjske županije na području Općine Feričanci određena je površina za eksploataciju mineralnih sirovina (E3).

+ - GROBLJE

Održavanje groblja vrše Mjesni odbori, a postojeća groblja se ne planiraju proširivati u planskom razdoblju.

P 3 - POLJOPRIVREDNA TLA ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE

- ostala obradiva tlo

Najveći dio područja Općine Feričanci otpada na poljoprivredne površine – ostala obradiva tla. Ukupna površina ove kategorije poljoprivrednog zemljišta na području Općine Feričanci 2.008,8 ha.

Š 1 - ŠUME ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE – gospodarske šume

Gospodarske šume su predviđene za korištenje prvenstveno za proizvodnju drva i drugih šumskih površina. Na području šuma, ovim planom je predviđena eventualna izgradnja infrastrukturnih građevina državnog i županijskog značaja, te građevina za potrebe športa, rekreacije, lova i vojske, ali samo ako to nije moguće iz tehničkih ili ekonomskih razloga planirati izvan šuma. Prema podacima Hrvatskih šuma, na području Općine Feričanci površina pod šumama iznosi ukupno 2.101 ha.

PŠ - OSTALO POLJOPRIVREDNO TLO, ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE

U ostale poljoprivredne i šumske površine ubrojene su manje rascjepkane obradive površine, neobradive površine, pašnjaci i manji šumarci - gajevi, te močvarne površine koje se ovim planom i dalje zadržavaju radi zaštite identiteta vrijednog prirodnog i kultiviranog krajolika.

V - VODNE POVRŠINE

Područjem Općine Feričanci protječu vodotoci Iskrica, Marjanac i Gernjašnica, a nalazi se i područje dva ribnjaka: Osilovac, površine 18,5 ha, te Švajcarica, površine 23,0 ha.

Planira se izgradnja brdske akumulacije - retencija Babina Voda, površine 8,08 ha.

IS - POVRŠINE INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

Ove površine čine linijske (trase i koridori) i površinske infrastrukturne građevine državnog i županijskog značaja. Od najznačajnijih površina infrastrukturnih sustava jesu prostori rezervirani za ceste, željezničke puge i dalekovode.

Ribnjak Švajcarnica

3.3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

3.3.1. Gospodarske djelatnosti

Hrvatska se nalazi u razdoblju velikih društvenih i gospodarskih promjena. Trenutno postoje velike razlike po sektorima i područjima u funkciranju gospodarstva, infrastrukture, stanju okoliša i općim uvjetima života i rada stanovništva. Velik dio gospodarskih sustava ne djeluje punim kapacitetom, niti u skladu s objektivnim mogućnostima. Time je samo naglašena neučinkovitost i tehnološka zaostalost dijela gospodarstva, povećane su regionalne razlike u razvijenosti i nesrazmjer resursnog potencijala zemlje u odnosu na aktivnost stanovnika (stupanj iskoristivosti). Faktori razvijatka nisu jednako zastupljeni na cijelom teritoriju, pa se tim više naglašava važnost funkcionalne organizacije prostora, vođenja prometne i druge infrastrukture i oživljavanja ili stvaranja novih nukleusa razvijatka.

Gospodarstvo je doživjelo temeljne promjene u proteklom desetljeću. Obzirom na promijenjeno tržišno okruženje, promijenjen model potražnje, pad broja zaposlenih, te procese pretvorbe sa planskog na tržišno gospodarstvo, nameće se potreba stvaranja novog gospodarskog i prostornog modela razvijatka. Nezaposlenost je u stalnom porastu, a najnegativniji trendovi su u gospodarstvu. Istovremeno broj zaposlenih raste u neprivredi, obrtništvu i slobodnim profesijama, ali u znatno manjem broju nego se smanjuje broj zaposlenih u gospodarskim djelatnostima.

Budući gospodarski razvijatok počivat će na prirodnim resursima, ulaganju kapitala i ljudskom potencijalu. Prirodni resursi su komparativna prednost, a među njima je najznačajnije poljoprivredno zemljište, koje čini veći dio ukupne površine Općine Feričanci. Kako je poljoprivreda upravo najvažnija komparativna prednost, njenom razvoju će se dati najvažnija uloga i kroz prateći prehrambenu industriju. Prerada poljoprivrednih proizvoda će se razvijati u sljedećim pravcima:

- prehrambena industrija s višim stupnjem finalizacije,
- prerada proizvoda kroz mala obiteljska gospodarstva.

Uz razvijatok djelatnosti na osnovi komparativnih prednosti, poticat će se i razvijat onih djelatnosti koje imaju tradiciju, tržište i odgovarajući kadrovske potencijale. Za razvijat malog i srednjeg poduzetništva na razini Županije postoji Program poticanja razvoja u okviru kojeg će se sustavno djelovati kroz tri skupine programa:

- Program poslovnih zona-prostornih mogućnosti i kapaciteta,
- Program pružanja finansijske potpore,
- Program izobrazbe, informacija i savjetodavno-razvojni sustav.

Broj zaposlenih i broj poslovnih jedinica na području Općine Feričanci
stanje 2002. godine

Djelatnost	broj zaposlenih	%	broj poslovnih jedinica	prosječni broj zaposlenih
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	115	100,0	5	19,1
Trgovina na malo i veliko	0	0	1	0
Ukupno	115	100,0	6	19,1

Prema dostupnim podacima Hrvatske gospodarske komore za 2002. godinu, gospodarska aktivnost na području Općine Feričanci se odvijala u sklopu 6 poslovnih jedinica (sve imaju sjedište u Feričancima):

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci

O B R A Z L O Ž E N J E

1. OSILOVAC d.o.o., Feričanci, Osilovačka 34,
2. FERAVINO d.o.o., Feričanci, Feričeva 16,
3. PZ MATIJA GUBEC, Feričanci, D.Pejačević 1,
4. BAGI COMMERCE d.o.o., Feričanci, D.Pejačević 193,
5. AGRO-PUBA d.o.o., Feričanci, Feričeva 27,
6. ZLATNA DOLINA d.o.o., Feričanci, Zrinskih i Frankopana 2.

Poduzeća po veličini na području
Općine Feričanci - stanje 2001. godine

Poduzeća po veličini	broj zaposlenih	% od ukupnog broja zaposlenih	broj poslovnih jedinica	% od ukupnog broja poslovnih jedinica
preko 51 zaposlenih	55	47,8	1	16,7
16 do 50 zaposlenih	43	37,4	1	16,7
6 do 15 zaposlenih	11	9,5	1	16,7
1 do 5 zaposlenih	5	4,3	1	16,7
1 zaposleni	1	0,8	1	16,7
0 zaposlenih	0	0	1	16,7
U k u p n o	115	100,0	6	100,0

Popis poslovnih jedinica na području
Općine Feičanci - stanje 2002. godine

Poduzeće	Vrsta djelatnosti i broj zaposlenih
A - POLJOPRIVREDA, LOV I SUMARSTVO	
OSILOVAC d.o.o. za poljoprivrednu proizvodnju FERIČANCI, Osilovačka 34	A0111 - Uzgoj žitarica i drugih usjeva i nasada 55 zaposlenih
FERAVINO d.o.o. za vinogradarstvo i proizvodnju vina FERIČANCI, Feričeva 16	DA1593 - Proizvodnja vina 43 zaposlena
POLJOPRIVREDNA ZADRUGA MATIJA GUBEC FERIČANCI, D.Pejačević 1	A0141 - Uslužne djelatnosti u biljnoj proizvodnji 5 zaposlenih
BAGI COMMERCE d.o.o., poduzeće za tov, otkup i prijevoz FERIČANCI, D.Pejačević 193	A01211 - Uzgoj goveda za proizvodnju mesa 11 zaposlenih
AGRO-PUBA d.o.o., poduzeće za proizvodnju i trgovinu FERIČANCI, Feričeva 27	A0123 - Uzgoj svinja 1 zaposleni
B - TRGOVINA NA MALO I VELIKO	
ZLATNA DOLINA d.o.o. za proizvodnju, trgovinu i usluge FERIČANCI, Zrinskih i Frankopana 2	G52487 - Ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavaonicama nema podataka o zaposlenima

Od ukupno 115 zaposlenih osoba u gospodarstvu Općine Feričanci, najveći je broj zaposlen (odnosno svi) u poljoprivrednoj djelatnosti (poljoprivreda, lov i šumarstvo). U dosadašnjem razvituju kao glavni subjekti isticali su se poljoprivreda, vinogradarstvo i stočarstvo, te skupina tercijarnih djelatnosti kao što su obrtništvo, trgovina i ugostiteljstvo. Te djelatnosti će biti relevantne i u narednom planskom razdoblju, ali u izmjenjenim odnosima.

Prema dostavljenim podacima Ureda državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji, Služba za gospodarstvo, na dan 31.03.2001. godine u Općini Feričanci je bilo sljedeće stanje broja poslovnih subjekata i broja zaposlenih:

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci

O B R A Z L O Ž E N J E

Naziv djelatnosti	Broj poslovnih subjekata	Broj DPS-a¹	Ukupno zaposlenih²
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	4	-	74
Prerađivačka industrija	1	-	56
Trgovina, popravak motornih vozila i predmeta za kućanstvo	-	4	16
Prijevoz, skladištenje i veze	-	1	4
Finansijsko posredovanje	1	-	1
Javna uprava, obrana, obvezno socijalno osiguranje	1	-	6
Obrazovanje	1	-	34
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	-	1	2
Ukupno	8	6	193

¹ broj dijelova poslovnog subjekta

² nisu obuhvaćeni zaposleni u sektoru obrta, individualni poljoprivrednici, te zaposleni u Ministarstvu unutarnjih poslova i Ministarstvu obrane

Stanovništvo prema glavnim izvorima sredstava za život i spolu

	Spol	Ukupan broj stanovnika	Glavni izvori sredstava za život											
			prihodi od rada	prihodi od rada i mirovine	prihodi od rada i ostali prihodi (soc. nak., prihodi od imovine i sl.)	samo mirovina	mirovina i socijalna naknada	mirovina i ostali prihodi (naknada od imovine i sl.)	samo socijalna naknada	samo prihodi od imovine	samo povremena potpora drugih	ostali prihodi	bez prihoda	
Feričanci	sv.	2.418	696	74	86	392	2	43	45	15	28	33	987	17
Postotak		100,00	28,78	3,06	3,56	16,21	0,08	1,78	1,86	0,62	1,16	1,36	40,82	0,70
Svega	m	1.195	453	50	51	168	2	20	22	7	11	11	393	7
Postotak		100,00	37,91	4,18	4,27	14,06	0,17	1,67	1,84	0,59	0,92	0,92	32,89	0,59
Svega	ž	1.223	243	24	35	224	-	23	23	8	17	22	594	10
Postotak		100,00	19,87	1,96	2,86	18,32	-	1,88	1,88	0,65	1,39	1,80	48,57	0,82

Zaposleni prema pretežitoj aktivnosti, po starosti, spolu i položaju u zaposlenju - do 39 godina

	Spol	Ukupno	zaposlenici u bilo kojem sektoru vlasništva	samozaposleni, ne zapošljavaju radnike	individualni poljoprivrednici, ne zapošljavaju radnike	samozaposleni, zapošljavaju radnike	individualni poljoprivrednici, zapošljavaju radnike	rade samo po ugovoru	o djelu, autorskom ugovoru ili dobivaju naknadu u gotovini	pomažući član obitelji u poduzeću, obrtu i sl. nekog od članova kućanstva	pomažući član obitelji na poljoprivrednom gospodarstvu	Ostali zaposleni	
Općina Feričanci	sv.	814	629	11	108	22	2	11	2	2	2	22	7
	m	528	413	11	66	17	2	7	2	2	2	5	5
	ž	286	216	-	42	5	-	4	-	-	-	17	2
15-19	sv.	12	10	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
	m	6	4	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
	ž	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-24	sv.	76	69	1	-	1	-	1	1	1	1	1	2
	m	40	36	1	-	-	-	-	-	1	1	1	1
	ž	36	33	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1
25-29	sv.	79	74	-	1	2	1	1	1	-	-	-	-
	m	51	48	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-
	ž	28	26	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
30-34	sv.	93	80	1	1	3	-	3	1	1	4	-	-
	m	67	56	1	1	3	-	2	1	1	3	-	-
	ž	26	24	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
35-39	sv.	112	98	2	8	2	-	-	-	-	-	1	1
	m	74	64	2	5	2	-	-	-	-	-	-	1
	ž	38	34	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci

O B R A Z L O Ž E N J E

Zaposleni prema pretežitoj aktivnosti, po starosti, spolu i položaju u zaposlenju - 75 i više godina

	Spol	Ukupno	zaposleni u bilo kojem sektoru vlasništva	samozaposleni, ne zapošljavaju radnike	individualni poljoprivrednici, ne zapošljavaju radnike	samozaposleni, zapošljavaju radnike	individualni poljoprivrednici, zapošljavaju radnike	rade samo po ugovoru o djelu, autorskom ugovoru ili dobivaju naknadu u gotovini	pomažući član obitelji u poduzeću, obrtu i sl. nekog od članova kućanstva	pomažući član obitelji na poljoprivrednom gospodarstvu	Ostali zaposleni
40-44	sv.	127	104	2	11	6	-	1	-	3	-
	m	84	71	2	7	4	-	-	-	-	-
	ž	43	33	-	4	2	-	1	-	3	-
45-49	sv.	129	102	5	13	4	-	4	-	1	-
	m	83	66	5	6	3	-	3	-	-	-
	ž	46	36	-	7	1	-	1	-	1	-
50-54	sv.	75	58	-	9	3	1	-	-	3	1
	m	54	45	-	4	3	1	-	-	-	1
	ž	21	13	-	5	-	-	-	-	3	-
55-59	sv.	35	23	-	7	1	-	1	-	-	3
	m	22	16	-	2	1	-	1	-	-	2
	ž	13	7	-	5	-	-	-	-	-	1
60-64	sv.	32	7	-	20	-	-	-	-	5	-
	m	19	5	-	14	-	-	-	-	-	-
	ž	13	2	-	6	-	-	-	-	5	-
65-69	sv.	21	-	-	19	-	-	-	-	2	-
	m	14	-	-	14	-	-	-	-	-	-
	ž	7	-	-	5	-	-	-	-	2	-
70-74	sv.	17	-	-	16	-	-	-	-	1	-
	m	11	-	-	11	-	-	-	-	-	-
	ž	6	-	-	5	-	-	-	-	1	-
75 i više	sv.	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	m	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	ž	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nepoznato	sv.	5	4	-	1	-	-	-	-	-	-
	m	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-

Aktivno stanovništvo prema pretežitoj aktivnosti po zanimanju i spolu

	Ukupno	Svega	Zaposleni prema položaju u zaposlenju								Nezaposleni			
			zaposleni u bilo kojem sektoru vlasništva	samozaposleni, ne zapošljavaju radnike	individualni poljoprivrednici ne zapošljavaju radnike	samozaposleni, zapošljavaju radnike	individualni poljoprivrednici zapošljavaju radnike	rade samo po ugovoru o djelu, autorskom ugovoru ili dobivaju naknadu u gotovini	pomažući član obitelji u poduzeću, obrtu i sl. nekog od članova kućanstva	pomažući član obitelji na poljoprivrednom gospodarstvu	ostali zaposleni	svega	nezaposleni, traže prvo zaposlenje	nezaposleni, traže ponovo zaposlenje
Općina Feričanci	1.022	814	629	11	108	22	2	11	2	22	7	208	56	152
Čelnici i članovi zakonodavnih tijela, čelnici i dužnosnici državnih tijela, direktori	10	10	7	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Stručnjaci i znanstvenici	43	37	35	-	-	1	1	-	-	-	-	6	4	2
Inženjeri, tehničari i sl.	79	67	63	1	1	2	-	-	-	-	-	12	7	5
Uredski službenici	62	57	56	-	-	1	-	-	-	-	-	5	-	5
Uslužna i trgovačka zanimanja	154	110	98	1	-	7	-	3	1	-	-	44	16	28
Poljoprivredni, lovno-uzgojni, šumski radnici	161	152	22	-	105	1	1	1	-	22	-	9	2	7
Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	182	124	113	2	1	3	-	3	1	-	1	58	18	40
Rukovatelji strojevima, vozilima i sastavljači proizvoda	188	156	143	7	1	4	-	1	-	-	-	32	3	29
Jednostavna zanimanja	83	55	48	-	-	-	-	2	-	-	5	28	4	24
Vojna zanimanja	22	21	21	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Nepoznato zanimanje	38	25	23	-	-	-	-	1	-	-	1	13	2	11

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci

O B R A Z L O Ž E N J E

Zaposleni prema pretežitoj aktivnosti po položaju u zaposlenju i djelatnosti

	Ukupno	Svega	Zaposleni prema položaju u zaposlenju								
			zaposleni u bilo kojem sektoru vlasništva	samozaposleni, ne zapošljavaju radnike	individualni poljoprivredni, ne zapošljavaju radnike	samozaposleni, zapošljavaju radnike	rade samo po ugovoru ili autorskom ugovoru i/ili dobivaju naknadu u gotovini	pomažući član obitelji u poduzeću, obrtu i sl.	nekog od članova kućanstva na poljoprivrednom gospodarstvu	ostali zaposleni	
Općina Feričanci	814	629	11	108	22	2	11	2	22	7	
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	195	59	1	-	-	-	-	-	22	1	
Ribolov	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rudarstvo i vađenje	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	
Prerađivačka industrija	221	209	2	-	5	-	4	1	-	-	
Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gradevinarstvo	34	29	-	-	2	-	3	-	-	-	
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla te predmeta za osobnu upotrebu i kućanstvo	51	44	1	-	4	-	1	1	-	-	
Hoteli i restorani	22	17	-	-	5	-	-	-	-	-	
Prijevoz, skladištenje i veze	47	39	6	-	2	-	-	-	-	-	
Finansijsko posredovanje	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	
Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	9	6	1	-	2	-	-	-	-	-	
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	47	47	-	-	-	-	-	-	-	-	
Obrazovanje	38	38	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	16	15	-	-	-	-	1	-	-	-	
Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	10	8	-	-	2	-	-	-	-	-	
Nepoznata djelatnost	13	13	-	-	-	-	-	-	-	-	

Zaposleni prema pretežitoj aktivnosti po položaju u zaposlenju i uobičajenom radnom vremenu

	ukupno	zaposlenici u bilo kojem sektoru vlasništva	samozaposleni, ne zapošljavaju radnike	individualni poljoprivredni, ne zapošljavaju radnike	samozaposleni, zapošljavaju radnike	individualni poljoprivredni, zapošljavaju radnike	rade samo po govoru o djelu, autorskom ugovoru ili dobivaju naknadu u gotovini	pomažući član obitelji u poduzeću, obrtu i sl.	nekog od članova kućanstva na poljoprivrednom gospodarstvu	ostali
Općina Feričanci	814	629	11	108	22	2	11	2	22	7
Puno radno vrijeme	648	587	11	21	21	2	2	2	2	-
Nepuno radno vrijeme	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Skraćeno radno vrijeme zbog uvjeta rada	125	15	-	81	1	-	8	-	19	1
Skraćeno radno vrijeme zbog bolesti ili invalidnosti	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Nepoznato radno vrijeme	39	25	-	6	-	-	1	-	1	6
Prosječni tjedni broj sati rada	38,0	41,2	43,5	22,3	41,4	42,0	24,6	42,0	19,3	24,0

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci

O B R A Z L O Ž E N J E

Smještaj prostora namijenjenih malom poduzetništvu (pretežno proizvodno zanatstvo) omogućen je u zonama mješovite namjene u građevinama na izdvojenim građevnim česticama ili njihovo grupiranje u manjim ili većim gospodarskim zonama. Od posebnog značenja za lokalnu razinu je uklapanje tih sadržaja u stambene i druge dijelove naselja, ako mogu zadovoljiti uvjete pojedinih sredina u koje se uklapaju. Prioritetnim se na ovoj razini predviđa razvoj malih i srednjih tvrtki obrtnika, programi kojih su usmjereni na razvitak i obnovu tradicionalnog zanatstva i poslovne usluge vezane uz primjenu novih tehnologija.

Industrija

Treba razvijati tzv. "malo gospodarstvo", koje se još uvijek smatra jednim od osnovnih faktora lokalnog i regionalnog razvoja i procesa industrijskog restrukturiranja kroz uspostavljanje dinamičnog lokalnog i regionalnog sustava manjih i srednjih proizvodnih pogona. Treba uključiti i razvijati mala i srednja proizvodna poduzeća kroz model većih industrijskih poduzeća kao tehnološko-marketinško-logističkih čvorista. Poduzetništvo, osobito kao dopuna velikim poduzećima u proizvodnji određenih vrsta proizvoda u malim serijama, značajan je generator razvoja područja. Takve pogone je poželjno locirati u malim razvojnim i poticajnim središtima. Mali proizvodni pogoni, su pogoni za preobrazbu manjih središta. Takvi pogoni ne zahtjevaju velika početna ulaganja, s ekološkog gledišta ne opterećuju ambijent, a ni zahtjevane koncentracije radne snage ne nadmašuju mogućnosti lokalne ponude. Posebno je povoljna okolnost što mali pogoni mogu nastati kao izraz samoorganiziranja lokalnog stanovništva ili individualne inicijative.

Poljoprivreda

Prema podacima popisa stanovništva 2001. godine, na području Općine Feričanci bila je sljedeće struktura kućanstava prema ukupnoj raspoloživoj površini zemljišta i prema vrsti poljoprivredne proizvodnje:

Općina Feričanci	Broj kućanstava	Broj kućanstava prema vrsti poljoprivredne proizvodnje				
		uzgoj žitarica, industrijskog i krmnog bilja	uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja, sjemenja i sadnog materijala	uzgoj voća i grožđa	uzgoj puževa, kunića, fazana, činčila i dr.	uzgoj i iskorištavanje šuma
ukupno	849	232	403	201	28	12
bez zemlje	95	-	-	-	1	-
do 0,10 ha	117	3	35	9	-	-
0,11 do 0,50 ha	260	31	156	57	13	1
0,51 do 1,00 ha	158	47	84	46	5	1
1,01 do 3,00 ha	169	112	106	68	8	6
3,01 do 5,00 ha	30	26	14	11	-	1
5,01 do 8,00 ha	4	4	1	1	-	1
8,01 do 10,00 ha	7	6	4	4	1	1
preko 10,00 ha	9	3	3	5	-	1

Prema podacima popisa stanovništva 2001. godine, na području Općine Feričanci bila je sljedeće struktura kućanstava prema ukupnom broju stoke, peradi i košnica pčela:

Općina Feričanci	Broj kućanstava	Ukupan broj stoke, peradi i košnica pčela				
		broj goveda	broj ovaca i koza	broj svinja	broj peradi	broj košnica pčela
ukupno	849	62	250	659	6.515	20
bez zemlje	95	0	0	5	95	0
do 0,10 ha	117	3	4	31	574	0
0,11 do 0,50 ha	260	11	30	78	1.826	0
0,51 do 1,00 ha	158	1	14	90	1.313	20
1,01 do 3,00 ha	169	13	156	201	2.146	0
3,01 do 5,00 ha	30	22	45	173	340	0
5,01 do 8,00 ha	4	2	0	13	44	0
8,01 do 10,00 ha	7	0	1	36	140	0
preko 10,00 ha	9	10	0	32	37	0

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci

O B R A Z L O Ž E N J E

Prema podacima Ureda državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji, Službe za gospodarstvo, na dan 31.05.2001. godine u Općini Feričanci je bilo sljedeće stanje površina pojedinih vrsta zemljišta:

Općina	Poljoprivredne površine (ha)						šume i šumska zemljišta (ha)	trstici i ribnjaci (ha)	neplođno (ha)	ukupno (ha)
	oranice i vrtovi	vinogradi	voćnjaci	livade	pašnjaci	ukupno poljoprivredne površine				
Feričanci	1.829	140	118	55	150	2.292	2.010	54	280	4.636

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta Općine Feričanci iznosi 2.292 ha. Poljoprivredno-proizvodni prostor općenito je korišten na niskoj razini produkcije naturalne proizvodnje za vlastite potrebe. Obujmom poljoprivredne proizvodnje dominira individualni sektor vlasništva. Poljoprivrednom proizvodnjom u individualnom sektoru bave se uglavnom osobe starije životne dobi (mladi napuštaju selo), a proizvodnja je ekstenzivna, jer su obradive površine rascjekane, te je zbog toga i produkcija niska.

Povećanje pašnjaka i livada na račun kategorija oranica nije u funkciji povećanja stočne proizvodnje već procesa deruralizacije i zapuštanja obradivih površina. Zato je temeljni cilj poljodjelske politike poticanje razvijanja suvremenog, djelotvornog, konkurentnog i ekološki čistog poljodjelstva, te učinkovitije proizvodnje poljodjelskih proizvoda, na način koji štiti prirodne potencijale zemlje. Preustrojavanje poslovanja obiteljskih gospodarstva odnosi se na stvaranje profitabilnih jedinica u kućanstvima, koja sada samo manjim dijelom posluju na ekonomski opravdanim načelima. Tehnička opremljenost poljoprivrednom mehanizacijom, raspoloživi zemljišni posjed i struktura biljne i stočne proizvodnje trebaju u potpunosti odgovarati punoj uposlenosti radne ekipe kućanstva, te dohotku na razini zaposlenih izvan poljoprivrede.

Uz razne načine korištenja tla javljaju se i mogućnosti pružanja podrške tradicijskim obrascima "održivog" gospodarenja tlom, te zaštite tla s ciljem očuvanja biološke raznolikosti i drugih ekološki povoljnih učinaka. I nadalje razvoj poljoprivrede treba oslanjati na stočarsku proizvodnju i u funkciji njenog povećanja. Povećanje proizvodnje mora se temeljiti na proširenju tržišta. Za preporučene profitabilne stočarske modele obiteljskih gospodarstava (osnovno stado 10-20 muznih grla), potrebne površine su oko 10 -20 ha pašnjaka i livada, te 4-5 ha oranica.

Pored stočarske i ratarske proizvodnje postoje povoljni uvjeti za razvoj povrćarstva, voćarstva, sitnog stočarstva (peradarstva, svinjogradstva) i cvjećarstva. Za intenzivnu ekonomski učinkovitu ratarsku proizvodnju kao proizvodnju za tržište (ne u funkciji stočarske proizvodnje) potrebne veličine oraničnih površina su 20-50 ha. Potrebno je poticati povrćarske modele proizvodnje (uzgoj na otvorenom i zatvorenom), a preporučeni modeli su obiteljska gospodarstva s oko 10 ha za intenzivnu ratarsku djelatnost, 3 ha za uzgoj voća i povrća i 1 ha za uzgoj cvijeća i sadnica. Voćarstvo je za sada prepušteno individualnoj inicijativi i uglavnom se uzgajaju razne vrste jabuka, krušaka, šljiva, uz okućnicu, za vlastite potrebe.

U cvjećarstvu i rasadničarstvu valja planirati i ulagati u staklenike i plastenike za proizvodnju presadnica povrća, cvijeća i ukrasnog drveća, te proizvodnju rezanog cvijeća i lončanica. Preporuča se razvitak pčelarstva kao dodatnim izvorom prihoda gospodarstvima koje se bave cvjećarstvom ili voćarstvom (30-60 košnica) ili kao potpuno učinkovita proizvodnja (preko 100 košnica). Moguće je organizirati i poticati ulaganja u ribnjčarstvo, odnosno uzgoja ribe (za modele manjih obiteljskih ribnjaka profitabilni kapacitet je 10-30 tona ribe godišnje).

Šumarstvo i lovstvo

Najbolje kvalitete su državne šume obzirom da se njima gospodari na principima šumarske znanosti. Slabije kvalitete su privatne šume, te je u tom pogledu potrebno voditi ispravnu šumarsku politiku kako bi se stekli uvjeti za njihovim stručnim gospodarenjem.

Razvoj lovstva ima povoljne uvjete, obzirom na kvalitetna prirodna staništa za uzgoj visoke i niske divljači. Kod visoke divljači postoje dobri uvjeti za uzgoj jelenske i srneće divljači, divlje svinje, a od niske divljači za uzgoj šumskog i poljskog zeca, fazana i druge pernate divljači. U narednom razdoblju razvoj lovstva valja vezati uz razvoj kontinentalnog turizma. Od nadležne Službe za gospodarstvo Osječko-baranjske županije zatraženi su podaci o lovištima na području Općine Feričanci, ali isti nisu dostavljeni.

Turizam i ugostiteljstvo

Turizam je gospodarska grana koja se u suvremenom razvitku te djelatnosti proširuje na gotovo sva područja (u smislu prostora) i na sve ostale djelatnosti, odnosno gospodarske grane i predstavlja jednu od okosnica razvijanja. Turistička potražnja sve se više segmentira i značaj dobivaju tzv. ostale vrste turizma (npr. športsko-rekreacijski, športsko-ribolovni, konjički, lovni, seoski i drugi). Bogatstvo prirodnih resursa, lovišta, kao i geoprometni položaj i blizina Osijeka, komparativne su prednosti prostora, zbog kojih turistička djelatnost na području ima potencijal, a prvenstveno lovni i seoski turizam.

Na području Općine Feričanci postoje preduvjeti za specifični vid razvoja turizma vezanog uz uzgoj vinove loze i proizvodnju vina, koji se manifestira otvaranjem tzv. "vinskih cesta", uz koje se na obiteljskim gospodarstvima koje se bave proizvodnjom vina organizira njegovo kušanje i maloprodaja.

Ostale djelatnosti

Sveobuhvatni razvoj gospodarstva povećat će razvoj građevinske djelatnosti, a povećanje potražnje dovest će do povećanja broja zaposlenih u građevinskim tvrtkama i općenito do unapređenja djelatnosti. Razvoj trgovine značajan je iz razloga što trgovina potiče proizvodnju novih proizvoda i time bolje korištenje prirodnih resursa, zapošljavanje prometnih poduzeća i poduzeća za razne trgovinske usluge.

Posebnog značenja za lokalnu razinu su mogućnosti razvitka obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva, što će omogućiti brži gospodarski razvitak, veće zapošljavanje i viši oblik zadovoljenja potreba stanovništva. Planom je omogućen smještaj manjih uslužnih djelatnosti (seoski turizam, ribnjaci, športsko-rekreacijski centri). Također je omogućeno uklapanje manjih i srednjih sadržaja u stambene i druge dijelove naselja, ako mogu zadovoljiti uvjete pojedinih sredina u koje se uklapaju. Na taj se način nastoji doprinjeti poboljšanju slojevitosti sadržaja i broja funkcija u prigradskim i seoskim naseljima. Manji proizvodni sadržaji, za koje u današnjim uvjetima postoji veliki interes poduzetnika, mogu se smještavati na dva načina:

- u sklopu zona mješovite gradnje (u skladu s Odredbama za provođenje), čime se omogućuje fleksibilnost, uz nužno poštivanje odrednica o očuvanju okoliša,
- u sklopu posebnih proizvodnih ili poslovnih zona, čime se omogućuju manji troškovi opremanja i uređevanja zemljišta, ostvarivanje mogućih beneficija u cilju podržavanja poduzetništva i slično.

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci
O B R A Z L O Ž E N J E

3.3.2. Društvene i javne djelatnosti

Javne i društvene djelatnosti pripadaju grupi središnjih funkcija, čine nadogradnju nekog područja, te su usmjereni prema podizanju standarda i kvalitete života. One podižu obrazovnu, kulturnu i znanstvenu razinu te zdravstvenu kulturu cjelokupnog stanovništva u njihovom gravitacijskom i utjecajnom području i predstavljaju aktivnog činitelja ekonomskog i društvenog razvoja. Ujedno, one pridonose povećanju pružene socijalne skrbi stanovništvu radi otklanjanja postojećih socijalnih problema i razlika, osiguravaju nesmetano bavljenje športskim aktivnostima i tehničkom kulturom, ostvaruju mogućnost rekreacije i odmora stanovništva, te osiguravaju ostvarenje drugih mnogobrojnih dugoročnih ciljeva, a služe ne samo stanovnicima naselja u kojima se nalaze nego i stanovnicima bliže ili dalje okolice. U sklopu površina javnih i društvenih djelatnosti predviđena mogućnost smještaja slijedećih sadržaja:

- javne službe i uprava,
- odgoj i obrazovanje,
- zdravstvena namjena,
- vjerska namjena,
- sport i rekreacija

Javne službe i uprava

U skladu sa zakonima i propisima Republike Hrvatske, te političko - teritorijalnom ustrojstvu zemlje, uspostavljen je sustav javnih službi državne uprave, te lokalne samouprave i uprave. Za sadržaje javnih službi državne uprave, zatim lokalne samouprave i uprave na županijskoj, općinskoj i mjesnoj razini, te djelatnost ostalih službi i institucija treba osigurati prostorne uvjete rada i razvoja.

Odgoj i obrazovanje

Podaci o stanju obrazovanja

Stanovništvo staro 10 i više godina, a nepismeni i prema starosti

	Spol	Ukupno	broj nepismenih	udio u ukupnom broju (%)	Nepismeni prema starosti												
					10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54				
Općina Feričanci	sv.	2.156	43	1,99	-	1	-	1	-	1	-	4	4	1	5	24	2
	m	1.065	13	1,22	-	1	-	1	-	1	-	3	-	-	-	5	2
	ž	1.091	30	2,75	-	-	-	-	-	-	-	1	4	1	5	19	-

Stanovništvo staro 15 i više godina prema spolu i završenoj školi

	Spol	Ukupno	Bez škole	1-3 razreda osnovne škole	4-7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	svega	Srednje škole			gimnazija	viša škola, I. (VI.) stupanj fakulteta i stručni studij	Fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studij	Magisteriji ili doktorat	Nepoznato
								škole za zanimanje u trajanju od 1-3 godine i škole za KV i VKV radnike	škole za zanimanje u trajanju od 4. i više godina						
Općina Feričanci	sv.	1.993	69	96	365	515	826	551	212	63	48	57	1	16	
	m	979	18	27	121	224	534	400	104	30	25	26	-	4	
	ž	1.014	51	69	244	291	292	151	108	33	23	31	1	12	

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci

O B R A Z L O Ž E N J E

Stanovništvo staro 15 i više godina prema starosti, spolu i razini završene škole

	Spol	Ukupno	Bez škole	Osnovne škole			Srednje škole			Viša škola, I. (Vl.) stupanj fakulteta i stručni studij	Fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studij	Magisterij ili doktorat	Nepoznato	
				1-3 razreda	4-7 razreda	Osnovna škola	svega	Škole za zanimanje u trajanju 1-3 god. i škole za KV i VKV radnike	Škole za zanimanje u trajanju od 4 i više godina	gimnazija				
Općina Feričanci	sv.	1.993	69	96	365	515	826	551	212	63	48	57	1	16
	m	979	18	27	121	224	534	400	104	30	25	26	-	4
	ž	1.014	51	69	244	291	292	151	108	33	23	31	1	12
15-19	sv.	163	1	1	13	89	58	35	9	14	-	-	-	1
	m	88	1	1	7	46	33	20	5	8	-	-	-	-
	ž	75	-	-	6	43	25	15	4	6	-	-	-	1
20-24	sv.	180	-	-	1	27	139	85	30	24	4	7	-	2
	m	87	-	-	-	14	70	47	14	9	2	-	-	1
	ž	93	-	-	1	13	69	38	16	15	2	7	-	1
25-29	sv.	139	2	1	2	37	84	58	24	2	2	10	-	1
	m	80	1	-	1	17	54	38	14	2	2	5	-	-
	ž	59	1	1	1	20	30	20	10	-	-	5	-	1
30-34	sv.	151	-	-	4	45	92	53	39	-	4	6	-	-
	m	86	-	-	1	19	61	39	22	-	3	2	-	-
	ž	65	-	-	3	26	31	14	17	-	1	4	-	-
35-39	sv.	176	2	3	6	53	101	64	36	1	3	8	-	-
	m	93	2	2	1	24	61	49	11	1	1	2	-	-
	ž	83	-	1	5	29	40	15	25	-	2	6	-	-
40-44	sv.	179	-	4	16	37	110	73	29	8	6	6	-	-
	m	99	-	1	3	13	76	61	11	4	2	4	-	-
	ž	80	-	3	13	24	34	12	18	4	4	2	-	-
45-49	sv.	193	5	4	21	61	91	76	9	6	5	3	1	2
	m	106	4	2	9	23	64	56	6	2	2	2	-	-
	ž	87	1	2	12	38	27	20	3	4	3	1	1	2
50-54	sv.	153	6	5	21	55	56	36	16	4	5	5	-	-
	m	74	-	3	8	17	40	30	8	2	3	3	-	-
	ž	79	6	2	13	38	16	6	8	2	2	2	-	-
55-59	sv.	97	3	2	22	25	31	20	10	1	6	8	-	-
	m	48	1	-	6	12	22	15	7	-	3	4	-	-
	ž	49	2	2	16	13	9	5	3	1	3	4	-	-
60-64	sv.	154	7	11	75	31	24	20	2	2	3	2	-	1
	m	65	-	1	24	15	20	18	1	1	2	2	-	1
	ž	89	7	10	51	16	4	2	1	1	1	-	-	-
65-69	sv.	140	13	27	55	23	20	17	3	-	2	-	-	-
	m	58	2	10	17	11	17	15	2	-	1	-	-	-
	ž	82	11	17	38	12	3	2	1	-	1	-	-	-
70-74	sv.	139	11	14	75	19	11	8	2	1	7	2	-	-
	m	55	2	1	27	10	10	7	2	1	3	2	-	-
	ž	84	9	13	48	9	1	1	-	-	4	-	-	-
75-79	sv.	65	5	15	34	7	3	3	-	-	1	-	-	-
	m	23	-	4	12	3	3	3	-	-	1	-	-	-
	ž	42	5	11	22	4	-	-	-	-	-	-	-	-
80-84	sv.	23	4	8	6	4	1	1	-	-	-	-	-	-
	m	5	1	2	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	ž	18	3	6	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-
85 i više	sv.	20	7	1	11	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	m	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž	18	6	1	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Nepoznato	sv.	21	3	-	3	1	5	2	3	-	-	-	-	9
	m	10	3	-	3	-	2	1	1	-	-	-	-	2
	ž	11	-	-	-	1	3	1	2	-	-	-	-	7

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci
O B R A Z L O Ž E N J E

Stanovništvo prema pohađanju škole

	Spol	Ukupno	Osnovna škola			Srednje škole				Diplomski studij	
			svega	1-4 razreda	5-8 razreda	svega	industrijske i obrtničke	tehničke i srođne	gimnazija	svega	stručni studij
Općina Feričanci	sv.	419	265	119	146	89	28	33	28	64	19
	m	235	155	76	79	45	14	20	11	34	12
	ž	184	110	43	67	44	14	13	17	30	7
											23

Osnovne škole

Na području Općine Feričanci je osnovno obrazovanje organizirano u Osnovnoj školi "Vladimir Nazor" u Feričancima. Ovoj osnovnoj školi pripadaju i dva područna odjela, izvan područja općine (PO Donja Motičina i PO Seona). Učenici iz ostalih naselja općine se dovoze na nastavu u Fericance. Školske 2001/2002 godine OŠ "Vladimir Nazor" je imala 359 učenika u 13 odjeljenja. Ukupni korisni prostor škole, uključivo dvoranu, iznosi oko 2.200 m².

Školska zgrada u Fericancima izgrađena je 1972.godine i rekonstruirana 1999.godine, a ima i sportsku dvoranu, površine 480 m², te vanjska igrališta površine 800 m. Prema demografskim pokazateljima, potrebe osnovnoškolskog obrazovanja će se u narednom razdoblju zadovoljiti u postojećoj zgradbi, uz njeno bolje opremanje (informatičko opremanje i sl.).

Osnovne škole na području Općine Feričanci
stanje 2002/2003 godine

OSNOVNA ŠKOLA	broj učenika	broj odjela	unutarnji prostor (m ²)	vanjski prostor - parcela (m ²)	dvorana za TZK (m ²)
OŠ VLADIMIR NAZOR, Feričanci (I. – VIII.)	346	13	1.720	3.700	480

Predškolske ustanove

Na području Općine Feričanci predškolski je odgoj organiziran u Dječjem vrtiću "Zvončić" iz Našica, Područnom vrtiću Fericanci. Vrtić je smješten u građevini iz 1910.godine, ukupne površine 127 m², u kojima organiziran boravak cca 20-tak djece u jednoj odgojnoj skupini.

Pretpostavlja se da će vrtić po kapacitetu i ostalim elementima zdovoljiti potrebe predškolskog odgoja Općine Feričanci i u narednom razdoblju.

Zdravstvena namjena

Primarna zdravstvena zaštita je okosnica cjelokupnog zdravstvenog sustava i stup stabilnosti cjelokupne zdravstvene zaštite. Ljekarnička djelatnost je dio zdravstvene djelatnosti koja osigurava opskrbu lijekovima stanovništva, zdravstvenih i drugih ustanova, organizacija i zdravstvenih djelatnika koji obavljaju privatnu praksu.

U naselju Fericanci postoji zgrada Doma zdravlja Našice, u kojoj se nalaze dvije ambulane (kućne medicine i zubarska), kao i ljekarna.

Vjerska namjena

Vjerskim zajednicama, koje su jednake pred zakonom i odvojene od države, u sklopu zona javne ili mješovite namjene, a detaljnije na razinama prostornih planova niže razine treba omogućiti odgovarajuće prostorne preduvjete za obavljanje vjerskih obreda, te osnivanje socijalnih i dobrotvornih ustanova.

Šport i rekreacija

Raspored športskih objekata i njihovi sadržaji u potpunosti ne odgovaraju stvarnim potrebama stanovništva, te je stoga potrebno nadograđivati sustav športskih objekata sa ciljem da se uključi što veći broj korisnika, posebno mlađih. Mrežu objekata za šport i rekreaciju čine:

- objekti u funkciji športa u natjecateljskom smislu,
- objekti namijenjeni zadovoljavanju potreba tjelesno-zdravstvene kulture učenika osnovnih škola.

crkva sv. Duha u Feričancima

3.4. UVJETI KORIŠTENJA UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

3.4.1. Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobraz, prirodne vrijednosti i kulturno-povijesne cjeline)

– tablica 3

Na području Općine Feričanci nema, niti se u planovima predviđaju površine za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobraz, prirodne vrijednosti i kulturno-povijesne cjeline), koje bi ovim planom ili drugim odlukama trebalo štititi.

3.4.2. Prirodna baština i krajobraz

Prirodna baština

Prema dopisu Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja, Uprave za zaštitu prirode, a temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 30/94 i 72/94), na području Općine Feričanci nema registriranih zaštićenih dijelova prirode niti u jednoj kategoriji koju predviđa Zakon o zaštiti prirode.

Krajobraz

Do donošenja Krajobrazne osnove Županije treba obaviti prethodna istraživanja i vrednovanja krajolika. Pri izradi istraživanja i vrednovanja krajolika potrebno je uvažiti smjernice za očuvanje krajobrazne raznolikosti područja, očuvanje seoskih krajolika i očuvanje prostornog identiteta gradova, određene Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske. Mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti osobito se odnose na zaštitu:

- raznolikosti poljoprivrednih kultura,
- vizualne kvalitete smjenjivanja nepreglednih poljoprivrednih površina sa šumama,
- područja s karakterističnim uzorcima naselja,
- pojedinačnih markera karakterističnih za Slavoniju (dvorci, crkve, spomenici).

3.4.3. Kulturna baština

Za potrebe izrade ovog plana Konzervatorski odjel u Osijeku dostavio je podatke o kulturnoj baštini na području obuhvata PPU-a Općine Feričanci, zajedno s mjerama zaštite kulturnih dobara za potrebe izrade Plana (dopis, klasa 350-02/03-01/07, urbroj 532-10-3/13-03-14 od 31.01.2003.). Slijedom toga nije bilo potrebno izrađivati elaborat "Konzervatorska podloga i sustav mjera zaštite za kulturna dobra na području Općine Feričanci", što je inače propisano člankom 56. Zakona o očuvanju i zaštiti kulturnih dobara (NN 69/99).

Osnovne karakteristike prostora Općine Feričanci u pogledu zaštite kulturne baštine je podjednaka zastupljenost pojedinačno zaštićenih građevina sakralne i profane arhitekture iz razdoblja kasnobaroknog klasicizma u naselju Feričanci, te koncentraciji spomen-obilježja iz razdoblja II.svjetskog rata i antifašističke borbe u naselju Gazije.

Ukupno se na prostoru Općine Feričanci, a temeljem dostavljenog dopisa, nalazi 9 (devet) pojedinačnih registriranih ili evidentirnih građevina ili lokaliteta, od čega su prema Izvodu iz Registra (NN 22/04) registrirani sljedeći spomenici kulturne baštine:

Registrirani spomenici kulturne baštine

- Kurija Mihalović u Feričancima (kčbr. 590/1 K.o. Feričanci, broj registra Z-1247),
- crkva sv. Duha u Feričancima (kčbr. 603 K.o.Feričanci, broj registra Z-1248).

Evidentirani spomenici kulturne baštine

- spomen-grobnica na mjesnom groblju u Feričancima
- spomen-park s oznakom kamene gromade u Gazijama,
- spomen-ploča na zgradi osnovne škole u Gazijama,
- spomen-ploča- kuća Kovačević u Gazijama,
- bista G.Kovačevića,
- spomen-dom sa spomen pločama palim borcima ŽFT

Evidentirani arheološki lokaliteti

- prapovijesno nalazište "Sadice", Vučjak Feričanački.

Crkva sv.Duga

U naselju Feričanci izgrađena je župna crkva sv.Duga, koja spada u red kasnobaroknih-klasicističkih građevina izgrađenih krajem 19.stoljeća. Crkva se nameće kao vizuelna dominanta naselja.

Kurija Mihalović u Feričancima

Kurija Mihalović u Feričancima

U izduženom naselju, smještenom uz glavnu cestu Podravska Slatina-Našice, oko 250 metara zapadno od župne crkve Sv. Duhovi, nalazi se kurija u Feričancima. To zapuštena i neugledna zgrada, koja svojim vanjskim izgledom prije podjeća na staru seosku školu negoli na plemićki dvor. Nije to ni čudno, jer je desetljećima nakon Drugoga svjetskog rata doista i bila u dvoru škola pa je zgrada prilagođena za tu potrebu. Nakon iseljenja škole potkraj sedamdesetih godina 20. stoljeća, kurija je pretvorena u stambenu zgradu siromašnih obitelji.

Nepoznato je doba nastanka kurije. Ako je i bila izgrađena u 18. stoljeću, zasigurno je temeljito obnovljena u 19. stoljeću. Prikaz kurije na katastarskoj karti iz 1862. godine odgovara današnjem stanju: pravokutni tlocrtni oblik veličine oko 32 x 14 metara, s altanom prema perivoju. Svojim glavnim južnim pročeljem kurija bez predvrta okrenuta je prema glavnoj cesti.

Ulaz u kuriju je s dvorišne, sjeverne strane. Jednokatna zgrada, s krovom na četiri vode, jednostavnih je, oblikovanih fasada s devet prozorskih otvora na južnom pročelju, sedam na sjevernom i po tri na bočnim pročeljima. Na glavnom južnom pročelju plitak je rizalit s tri prozorske osi.

Kada je Karlo pl. Mihalović osamdesetih godina 19. stoljeća kupio kuću u Zagrebu u Demetrovoj ulici br. 5, prenio je u nju namještaj iz kurijske u Feričancima, gdje je često boravio. Među tim namještajem bilo je starih marijaterijalnih teških ormara, glomaznih kreveta, od kojih su neki bili i sa zastorima, baroknih komoda, sekretera i stolova. Bilo je i namještaja iz 19. stoljeća, koji je u Feričancima, vjerojatno kao miraz, donijela Karlova supruga Francisca grofica Schaffgotsch iz Šleske: empir divani, zrcala i srebrni svjećnjaci, naslonjači, bidermajerski ormarići, rastezljive pregrade tzv. španjolski zid i dr. Iz Feričanca dopremljeni su u Zagreb i brojni obiteljski portreti, pretežito slavonski husari. Među slikama je i portret Franiske pl. Mihalović rod. grofice Schaffgotsch kao mlade žene u naravnoj veličini, na kojem je u pozadini prikazan barokno dotjeran dvor u Feričancima.

Kurija s gospodarskim zgradama i perivojem odaje barokno-klasicističku prostornu zamisao. Jednoosna kompozicija dvorca i gospodarskoga dvorišta, koja se širila u prostoru u obliku puta i vidika, prekinuta je pejsažnim perivojem iz sredine 19. stoljeća uređenoga sjeverno od kurijske dvorište. Još je danas sačuvano pet starih lipa nekadane dvorišne aleje, postavljene u osi vlastelinskoga sklopa. Devedeset metara sjeverno od dvorca protječe rječica Iskrica koja dijeli gospodarsko dvorište (1,3 ha) od perivoja (2,2 ha). Dvorište su u produžetku dvorca uobličavale gospodarske zgrade uz zapadni i sjeveroistočni rub te vrt i voćnjak uz južni rub. Stara smreka i stabalce šimšira samo podsjećaju na minulu prošlost. Od pejsažno-romantičarskoga perivoja, prikazanog na katastarskoj karti iz 1862. godine nije ostalo ni traga. Na tome je mjestu danas livada. Dvorac je danas izvan funkcije i nalazi se u lošem građevinskom stanju.

Mjere zaštite

Odredbe za uspostavu i provđenje mjera zaštite i obnovu kultunih dobara proizlaze iz Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Zakona o gradnji i Zakona o prostornom uređenju, kao i podzakonskih akata koje se odnose na područje zaštite i očuvanja kulturnih dobara. Propisanim mjerama utvrđuje se obvezni upravni postupak, te način i oblici graditeljskih i drugih zahvata na:

- pojedinačnim spomenicima, građevinama i građevinskim sklopovima,
- arheološkim lokalitetima,
- popravaku i održavanju postojećih građevina, nadogradnji, dogradnji, pregradnji, preoblikovanju i građevnim prilagodbama (adaptacije),
- rušenju i uklanjanju građevina ili njihovih dijelova,
- novogradnji na zaštićenim građevnim česticama,
- funkcionalnim promjenama postojećih građevina,
- izvođenju radova na arheološkim lokalitetima.

U skladu s navedenim zakonima, za sve navedene zahvate na pojedinačnim spomenicima, građevinama, građevinskim sklopovima i lokalitetima kod nadležne ustanove za zaštitu spomenika kulture (Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorski odjel u Osijeku, Kuhačeva 27) potrebno je ishoditi ove propisane suglasnosti:

- posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole),
- prethodno odbrenje (u postupku izdavanja građevne dozvole),
- nadzor (u svim fazama radova provodi nadležna Uprava za zaštitu kulturne baštine).

Pod zaštićenim građevinama, kod kojih su utvrđena spomenička svojstva i na koje se obvezno primjenjuju sve spomeničke odredbe, smatraju se svi registrirani spomenici kulture. Za svaku pojedinačnu povijesnu građevinu kod koje su utvrđena spomenička svojstva kao najmanja granica zaštite utvrđuje se pripadna građevinska čestica ili njen povijesno vrijedni dio. Povijesne građevine obnavljaju se cijelovito, zajedno s njihovim okolišem. Za promjenu namjene pojedinačno zaštićenih građevina mora se ishoditi prethodna dozvola Uprava za zaštitu kulturne baštine.

Evidentirana kulturna dobra

Evidentirana kulturna dobra na području Općine Feričanci su:

- spomen-grobnica na mjesnom groblju u Feričancima
- spomen-park s oznakom kamene gromade u Gazijama,
- spomen-ploča na zgradi osnovne škole u Gazijama,
- spomen-ploča- kuća Kovačević u Gazijama,
- bista G.Kovačevića,
- spomen-dom sa spomen pločama palim borcima ŽFT.

Navedena spomen-obilježja iz vremena NOB-a i RRP-a imaju lokalni karakter. Temeljem članka 17. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99), predstavničko tijelo (Općinsko vijeće Feričanci) ih može proglašiti zaštićenim kulturnim dobrom lokalnog značaja.

Spomen-biste, spomen obilježja, grobnice i drugi elementi javnih obilježja se ne mogu uklanjati, premještati ili na njima bilo što raditi bez prethodnog odobrenja Općine Feričanci i Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture.

Arheološki lokaliteti

Na području Općine Feričanci do sada nisu provedena arheološka istraživanja niti sistematsko rekognosciranje terena, tako da se spoznaje o najranijoj povijesti područja temelje na površinskim ili slučajnim nalazima, otkrivenim na jednom evidentiranom arheološkom lokalitetu iz prapovijesnog razdoblja (lokalitet "Sadice" u naselju Vuučjak Feričanački). Radi se o arheološki neistraženom području, na kojem se prema dosadašnjim saznanjima mogu očekivati i novootkrivena arheološka analazišta.

Mjere zaštite

Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99) regulirana je između ostalog i zaštita arheoloških nalaza i nalazišta, te se se stoga na ovaj lokalitet, kao i na područje Općine Feričanci, primjenjuju propisane odredbe ovog zakona.

Evidentiranom arheološkom lokalitetu se zbog neistraženosti ne mogu utvrditi točne granice, te je stoga lociran položajem. Površina se na ovom lokalitetu može koristiti na dosadašnji uobičajeni način, a eventualni posebni uvjeti korištenja propisati će se ukoliko to bude potrebno.

Također, ukoliko bi se na preostalom području općine, prilikom izvođenja građevinskih ili bilo kojih drugih zemljanih radova naišlo na arheološko nalazište ili nalaze, osoba koja izvodi radove dužna je prekinuti radove te bez odlaganja obavijestiti Konzervatorski odjel, kako bi se sukladno odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara poduzele odgovarajuće mjere osiguranja te zaštite nalazišta i nalaza.

Krajobrazne vrijednosti

Povijesne građevine s okolišem, prirodni i kultivirani krajolici, te povijesni i memorijalni spomenici moraju biti na stručno prihvatljiv način uključeni u budući razvitak. Očuvanje kulturno povijesnih obilježja prostora podrazumijeva prije svega:

- zaštitu i očuvanje prirodnog i kultiviranog krajolika kao temeljne vrijednosti prostora,
- očuvanje i unapređivanje održavanja i obnove zapuštenih poljodjelskih površina uz zadržavanje tradicijskog načina korištenja,
- očuvanje povijesnih trasa putova (starih cesta, poljskih putova, pješačkih staza često obilježenih raspelima i pokloncima),
- očuvanje tradicionalnih cjelina - sela, u njihovu izvornom okruženju i odnosu prema cesti, zajedno s povijesnom građevnom strukturu,
- očuvanje i obnovu tradicijskog graditeljstva, naročito tradicijskih kuća i gospodarskih građevina, kao nositelja povijesnog identiteta prostora,
- očuvanje povijesne slike prostora koju čine volumen naselja, njegovi obrisi i završna - obrada građevina te vrijednosti krajolika kojim je okruženo,

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci
O B R A Z L O Ž E N J E

- očuvanje i njegovanje izvornih i tradicijskih sadržaja, poljodjelskih kultura i tradicijskog (ekološkog) načina obrade zemlje,
- očuvanje i zadržavanje karakterističnih toponima, od kojih neka imaju simbolička i povijesna značenja,
- očuvanje prirodnih značajki kontaktnih područja uz povijesne građevine i sklopove, budući da pripadaju integralnoj (prirodnoj i kulturnoj) baštini.

Proširenja građevinskih područja naselja planirana su na način kojim bi se zadržala homogenost slike povijesnog naselja, pri čemu se nastojalo očuvati njegov karakter, s obzirom na tip. Jednako tako je važno i čuvanje kvalitetnog pejzažnog okruženja, poljodjelskih površina, šuma i sl., jer cjelovitu sliku naselja, osim njegove građevne strukture čini i pripadajuće pejzažno okruženje.

Zgrada stare škole u Feričancima

3.4.4. Područja posebnih ograničenja u korištenju

Znatan dio prostora Općine Feričanci očuvao je svojstva kulturnog krajolika, u vidu tradicionalnih sela, okružena poljodjelskim krajolikom. Propisuju se sljedeće mјere:

- očuvati tipološki prepoznatljive oblike naselja, tako da se građevinska područja planiraju na način koji će nastaviti povijesnu matricu i karakterističnu sliku naselja
- u planiranju širenja građevinskih područja naselja, njihovom dimenzioniranju i prostornom smještaju treba nastojati očuvati njegov karakter, s obzirom na tip i karakter naselja. Jednako je važno čuvanje kvalitetnog pejzažnog okruženja, poljodjelskih površina, šuma i sl., jer cjelovitu sliku naselja, osim njegove građevne strukture čini i pripadajuće pejzažno okruženje.
- ispitati potrebu širenja građevnih područja naselja, a razvitak naselja usmjeravati na revitalizaciju postojeće građevne strukture, a tek iznimno planirati nova građevna područja.

3.4.5. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite

Uvjeti razgraničenja prostora i osiguranje prostora za smještaj djelatnosti

Planom je izvršeno detaljno razgraničenja prostora (građevinsko područje, poljoprivredna namjena, šume, vode, infrastrukturni koridori i dr.), na temelju odredaba Prostornog plana, a prema podacima nadležnih ustanova, šumskogospodarskoj i vodnogospodarskoj osnovi Republike Hrvatske, studijama, projekatima i drugoj dokumentaciji. U skladu s Uredbom o određivanju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku, utvrđene su građevine na području Županije koje su od važnosti za Državu i Županiju. Za infrastrukturne građevine od važnosti za Državu i Županiju utvrđuju se uvjeti određivanja prostora na sljedeći način:

- za postojeće građevine stvarnom parcelom i pojasom primjene posebnih uvjeta prema posebnim propisima pri čemu se mora osigurati prostor za rekonstrukciju i eventualno proširenje,
- za planirane građevine širinom koridora koji je potrebno osigurati u prostornim planovima užih područja, te uvjetima korištenja utvrđenih koridora.

Planom su utvrđeni uvjeti i mјere za smještaj gospodarskih djelatnosti u prostoru. Izgradnja gospodarskih zgrada u funkciji poljoprivrede usmjerava se u komplekse postojećih ratarskih pogona i farmi u građevinska područja naselja, izdvojenih gospodarskih zona i pojedinačnih gospodarskih kompleksa, a omogućava se i izgradnja izvan granica građevinskog područja. Pri tome se ograničava kapacitet građevina za uzgoj stoke do max. 50 uvjetnih grla u naseljima (određeno prema PPOBŽ). Prostorni položaj građevina za uzgoj stoke većeg kapaciteta od 50 uvjetnih grla utvrđuje se u odnosu na blizinu naselja i blizinu kategoriziranih cesta.

Izgradnja građevina malog gospodarstva i poduzetništva usmjerava se prioritetno u građevinska područja naselja u cilju veće iskorištenosti postojećih gospodarskih zona i postojeće komunalne infrastrukture. Planom se omogućava osnivanje novih gospodarskih zona, izdvojenih od građevinskog područja naselja, koje je potrebno komunalno opremiti. Također se omogućava izgradnja pojedinačnih gospodarskih kompleksa izvan naselja, ali isključivo vezanih uz poljoprivrednu proizvodnju i eksplataciju mineralnih sirovina, te u slučaju postojećih građevina za koje se ocjeni mogućnost legalizacije.

Izgradnja turističkih i športskih sadržaja usmjerava se na lokalitete koji su planom određeni za ovu namjenu. Izvan građevinskih područja omogućava se izgradnja građevina seoskog turizma. Njihova veličina kao i izgradnja stambenih zgrada u funkciji poljoprivredne proizvodnje ili seoskog turizma izvan građevinskog područja uvjetuje se izgradnjom gospodarskih sadržaja u funkciji poljoprivredne proizvodnje.

Uz javne kategorizirane ceste dozvoljava se izgradnja benzinskih postaja i uz njih sadržaja tranzitnog turizma, trgovačkih, servisnih i drugih uslužnih sadržaja. Izgradnja sadržaja u funkciji društvenih djelatnosti usmjerava se u naselja, a prostor se organizira u sklopu planova užih područja.

Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite šuma

Gospodarenje šumama i šumskim zemljишtem u državnom vlasništvu provodi se u skladu sa Šumskogospodarskom osnovom, na načelu potrajanosti u obnovljivom resursu. Načelo potrajanosti gospodarenja šumama podrazumijeva upravljanje i uporabu šuma i šumskog zemljишta tako da se u šumi održava biološka raznolikost, sposobnost obnavljanja, vitalnost i potencijal.

Površine neobraslog šumskog zemljишta treba pošumiti tamo gdje zadovoljavaju stanišni uvjeti. Pošumljavanje, odnosno prenamjena zemljишta u šumska, poželjno je na sljedećim površinama: vodocrpilišne zone, koridori brzih cesta, poljoprivredno zemljишte niske bonitetne klase, predjeli uz vodotoke i sl.

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci

O B R A Z L O Ž E N J E

Uvjeti izgradnje građevina u šumama određeni su posebnim propisima, a odnose se na građevine u funkciji gospodarenja šumama (lovački domovi, lugarnice, šumske prometnice).

Šume i šumska zemljišta mogu mijenjati namjenu samo prema odredbama Zakona o šumama. Na područjima prorijeđene ili oštećene šume, te na površinama koje nisu prikladne za poljoprivrednu valja predvidjeti pošumljavanje i uređenje šuma u skladu sa šumsko-gospodarskim osnovama. Pošumljavanje valja predvidjeti i na područjima napuštenih odlaglišta otpada u skladu sa sanacijskim programom.

Zaštita posebnih vrijednosti i obilježja

Intenzivna poljoprivredna djelatnost zahtjeva primjenu agrotehničkih sredstava u cilju poboljšanja prinosu, suzbijanja štetnika i poboljšanja kvalitete poljoprivrednog zemljišta. No, prekomjernom uporabom takvih sredstava dolazi do zagađenja tla i podzemlja.

Rezultati opažanja kakvoće površinskih voda ukazuju na dosta lošu kvalitetu vode. Dovođenje u propisanu kategoriju kakvoće iziskuje sanaciju na širem području.

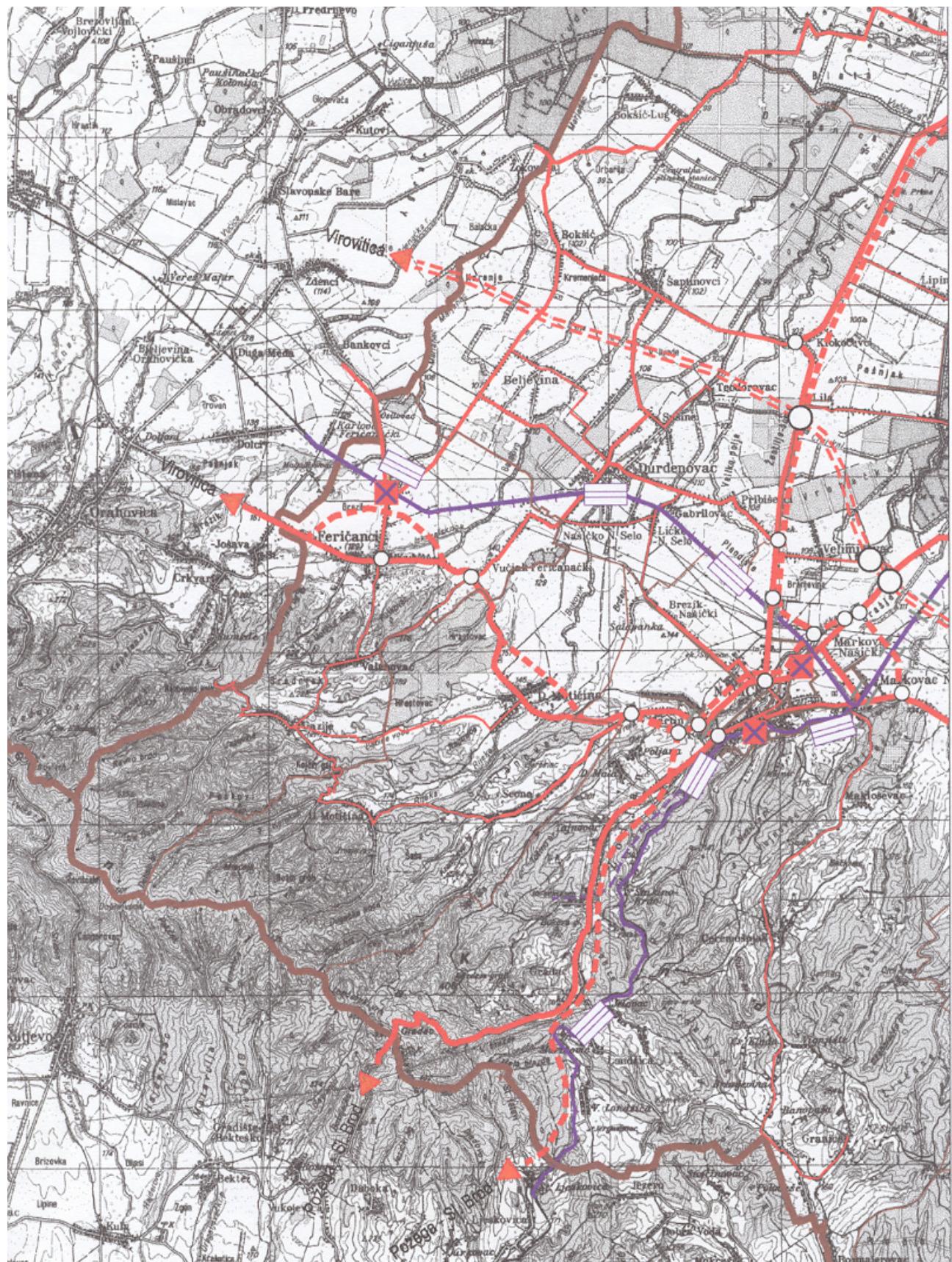
Naselja uz državnu cestu su područja s ugroženom kakvoćom, uslijed znatnih emisija ispušnih plinova i prašine. Poboljšanje kvalitete zraka moguće je postići smanjivanjem inteziteta prometa motornih vozila (izgradnja obilaznica).

Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite

Obveza izrade Urbanističkog plana uređenja nalaže se za naselje Feričanci, s obzirom na njegov značaj kao gospodarskog središta Općine Feričanci. Obveza izrade detaljnih planova uređenja biti će utvrđena "Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Feričanci".

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci
OBRAZLOŽENJE

Prostorni plan Osječko-baranjske županije
Plan prometa

3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav (ceste, željeznica, pošta i javne telekomunikacije)

Cestovni promet

Postojeće stanje cestovne mreže

Na području Općine Feričanci, prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (NN 79/99, 111/00, 98/01 i 143/02), odnosno prema popisu Nadcestarije Našice, razvrstane su sljedeće kategorije cestovnih prometnica:

Pregled državnih cesta na području Općine Feričanci

Broj ceste	Opis ceste	Duljina (km)
D 2 dionica 9	GP Dubrava Križovljanska (granica R.Slovenije) - Varaždin - Virovitica - Našice - Osijek - Vukovar - GP Ilok (granica SRJ) - dionica 9	5,78

Pregled županijskih cesta na području Općine Feričanci

Broj ceste	Opis ceste	Duljina (km)
Z 4058	D 53 (Beničanci) - Bokšić Lug - Bokšić - Beljevina - Feričanci (D2)	16,5
Z 4065	Zdenci (Ž 4030) - Bankovci - Ž 4058 (Feričanci)	2,6
Z 4075	D 2 - Vučjak Feričanački - Đurđenovac - Pribiševci - D 53	9,3
Ukupno		28,4

Popis lokalnih cesta na području Općine Feričanci

Broj ceste	Opis ceste	Duljina (km)				
		asfalt	kamen	zemlja	nema kolnika	ukupno
L 40080	Ž 4030 Duzluk - Gazije - G.Motičina - Seona (Ž 4104)	1,99	5,00	8,59	-	15,58
L 44037	Feričanci (D 2) - Valenovac - Gazije (L 40080)	3,21	5,12	1,65	-	9,98
L 44038	D 2 (Vučjak Feričanački) - Valenovac (L 44037)	0,77	5,00	2,60	-	8,37
L 44090	Gazije (L 40080) - D.Motičina (D 2) šumska cesta	1,08	4,00	4,24	-	9,32
Ukupno		7,05	19,12	17,08	-	43,25

Naselja općine relativno dobro su povezana sa općinskim centrom asfaltiranim kolnim prometnicama (izuzev naselja Gazije), a planovima Uprave za ceste Osječko-baranjske županije za razdoblje 2003.godinu ne predviđa se građenje ili rekonstrukcija niti jedne dionice županijske ili lokalne ceste na području Općine Feričanci. Tek za 2004. godinu mogla bi se planirati rekonstrukcija lokalne ceste L 44037 Feričanci-Gazije, uz uvjet da se tijekom 2003. godine izradi tehnička dokumentacija i ishodi građevna dozvola.

Plan razvitka cestovne mreže

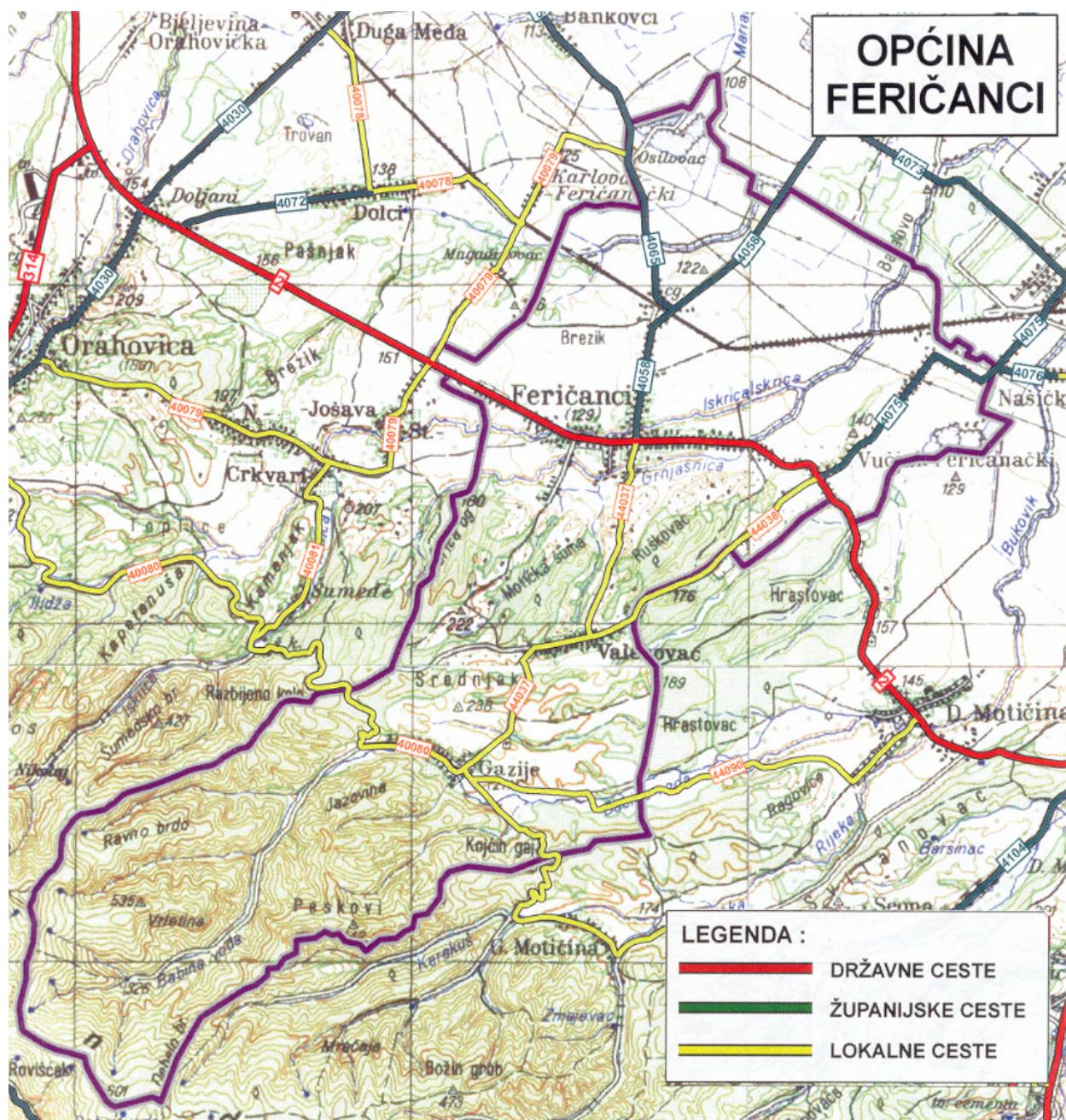
Prema "Strategiji prometnog razvitka Republike Hrvatske" (NN 139/99), na području ovog Plana nije predviđena izgradnja cesta visoke razine uslužnosti (autocesta i brzih cesta). U okviru programa poboljšanja postojećih državnih cesta (program Betterment), predviđena je rekonstrukcija državne ceste D2 na dionici Čačinci-Donja Motičina, u duljini 16,6 km, i to u razdoblju 2004-2005 godina, za što je u tijeku izrada projektne dokumentacije.

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci

O B R A Z L O Ž E N J E

Radi izmicanja tranzitnog prometa iz centra naselja Feričanci, ovim je Planom predviđena korekcija trase sabirne državne ceste D 2 u prolazu kroz naselje Feričanci (sjeverna obilaznica Feričanaca). Isto je bilo predviđeno i Prostronim planom (bivše) Općine Našice, a važeći PPOBŽ također planira izgradnju ove cestovne obilaznice.

U sklopu cestovnih koridora, a u skladu s posebnim uvjetima nadležne uprave za ceste, predviđa se rekonstrukcija postojećih, odnosno izgradnja novih benzinskih postaja s pratećim sadržajima i to na način da se osigura sigurnost svih sudionika u prometu i uvjeti zaštite okoliša. Nove benzinske postaje moraju veličinom i smještajem biti prilagođene okolišu, te se njihovim smještajem ne smiju pogoršati uvjeti stanovanja u okolnom prostoru ni narušiti slika grada u vrijednim povijesnim i prirodnim prostorima. Održavanje lokalnih cesta obavlja se prema godišnjem programu redovnog i izvanrednog održavanja.

Shema cestovne mreže Općine Feričanci

Pješački promet

Cilj planiranja pješačkih veza je stvaranje neovisne mreže pješačkih veza, po mogućnosti zelenim pojasom odvojenih od kolnog prometa, da bi kretanje ljudi bilo sigurnije i udobnije. Širina pješačkih staza je višekratnik širine jedne pješačke trake koja iznosi 0,75 m, no minimalna prikladna širina staze trebala bi iznositi 1,50 m.

Promet u mirovanju

Problem stacioniranja tradicionalno je prisutan u gradskim središtima, a znatno manje u ostalim naseljima. Osnovicu za proračun budućih potreba za parkirališnim površinama predstavljaju sljedeće pretpostavke: stupanj motorizacije 1:3,3 (1 putnički automobil na 3,3 stanovnika) i struktura gradnje po namjeni. Ukupne potrebe kreću se oko 1,3 parkirališnih mjeseta po registriranom vozilu, odnosno 25 do 40 m² uređenih prometnih površina po jednom osobnom vozilu.

Javni prijevoz putnika

Osnovni nositelj javnog prijevoza putnika je autobusni sustav s autobusnim stajalištima. Sva stajališta trebaju biti opremljena tipskim nadstrešnicama, kao i drugom uobičajenom opremom (klupe, koš za smeće, informacijski pano i slično).

Uz autobusni, na području Općine Feričanci funkcioniра i željeznički sustav.

Prijevoz roba

Javni prijevoz roba nema odgovarajuće riješeno pitanje parkiranja teretnih vozila. Predlaže se ograničenje parkiranja i zaustavljanja teretnih vozila u uličnim koridorima, te parkiranje na vlastitim pravno reguliranim i izgrađenim parkiralištima vlasnika teretnih vozila.

Biciklistički promet

Obzirom da se u svim naseljima i danas, iako u neadekvatnim prometno-tehničkim uvjetima, odvija biciklistički promet, očekuje se da će se on i dalje razvijati. Biciklistički promet je godinama bio potiskivan, djelomično zbog povišenja standarda, a dijelom i zbog povećanog automobilskog prometa a time i povećane opasnosti za bicikliste. U planiranju buduće prometne mreže naselja biciklističkom prometu potrebno dati odgovarajuće značenje. Biciklistički trakovi minimalne širine 1,00 m (po mogućnosti odvojeni od kolika) trebaju biti predviđeni su na svim potezima gdje se očekuje intenzivan biciklistički promet.

Željeznički promet

Sjevernim dijelom Općine Feričanci prolazi željeznička pruga I. reda Dalj-Osijek-Koprivnica-Varaždin (oznaka I.100), nosivosti 225 kN/osov., koja je pod upravom Prijezognog područja Osijek. Tehnički parametri omogućavaju brzinu od 100 km/h.

Ova je pruga sastavni dio sustava glavnih željezničkih koridora u Republici Hrvatskoj, te se stoga predviđa njena rekonstrukcija i modernizacija, a u konačnosti i elektrifikacija.

Poštanski promet

Područje obuhvata Općine Feričanci je u nadležnosti Središta pošta Osijek, Područna uprava Slavonija, a trenutno je pokriveno jednim poštanskim uredom s dostavnim područjem 31312 Feričanci (ovaj ured obavlja dostavu za sva naselja Općine Feričanci), što zadovoljava potrebe, te Hrvatska pošta d.d. u skoroj budućnosti ne planira otvaranje novih poštanskih ureda, ali niti preseljenje ili ukidanje postojećeg.

U naselju Feričanci dostava poštanskih pošiljaka se obavlja pet puta tjedno, a za naselja Gazije, Valenovac i Vučjak Feričanački dva do tri puta tjedno, ovisno o potrebi.

Predstojeća je zadaća u prvom redu tehničko - tehnološki napredak, tj. pružanje bržih i kvalitetnijih usluga te širi spektar raznovrsnijih usluga, dovršenje informatizacije procesa rada u prijamu poštanskih pošiljaka, poboljšanje kvalitete i pouzdanosti prijenosa pošiljaka, razvoj tržnog pristupa i odnosa s korisnicima, uvođenje novih usluga i prilagođavanje postojećih specifičnim potrebama korisnika, kao i opremanje i uređenje poštanskog ureda.

Telekomunikacijski promet

Zadnjih nekoliko godina HT intenzivno ulaže u razvoj telekomunikacijske mreže u Hrvatskoj, te su postignuti uočljivi i zavidni rezultati. Općina Feričanci je preko Telekomunikacijskog centra Osijek dobro uklopljena u suvremenu digitalnu telekomunikacijsku mrežu Hrvatske.

Dopisom dopis, T-3.10.08.1.020-77/03 od 15.01.2003. TK Centar Osijek odbio je izdavanje traženih podataka o stanju TK mreže na području Općine Feričanci i planovima razvoja u narednom razdoblju.

Nepokretne mreže

Ustroj javnih telekomunikacija definiran je zakonom i pravilnicima. Nepokretna mreža Općine Feričanci nalazi se u sklopu pristupnog područja Našice, koje je izravno u vezi s komutacijskim čvorovima, a telekomunikacijska mreža do razine komutacijskih čvorova naziva se pristupnom mrežom.

Iz Prostornog plana Osječko-baranjske županije poznat je podatak da se na području Općine Feričanci nalazi jedan UPS-a (udaljeni pretplatnički stupanj), kapaciteta 1.024 priključka, koji pokriva naselja Feričance, Gazije, Valenovac), dok je naselje Vučjak Feričanački priključeno na UPS Đurđenovac.

Razvojni program HT-a predvidio je izbor optičke niti kao transmisijskog medija za izgradnju spojnih putova na svim razinama mreže. U razdoblju 1991-1999. godine TK centar Osijek uspio je izgraditi u Osječko-baranjskoj županiji gusto mrežu optičkih spojnih putova povezujući pri tome sve magistralne i pristupne centrale kao i udaljene pretplatničke stupnjeve i multipleksere. Intenzivnom izgradnjom pristupnih mreža u zadnjih nekoliko godina postignuti su zavidni rezultati - gotovo u svim mjestima izgrađena je ili je pred završetkom kabelska mjesna mreža. Time je dosegnut jedan od razvojnih ciljeva društva da svako kućanstvo u Hrvatskoj može imati pristup na javnu telekomunikacijsku mrežu. Uz to, izgledan je ulazak u izgradnju mreža za kabelsku distribuciju televizijskog signala do kućanstva.

Prijenosni putevi su uglavnom na najvišoj tehnološkoj razini, ali modernizaciju i izgradnju novih treba očekivati s obzirom na razvoj ponude telekomunikacijskih usluga, te razvoj i izgradnju pristupnih mreža i komutacija. Prijenosni putovi svih razina vezivat će se prostorno uz postojeću i buduću prometnu infrastrukturu (ceste i željeznice).

Razvoj magistralne i spojne mreže bit će usmjeren u pravcu povećanja njenog transmisijskog kapaciteta korištenjem uređaja većih brzina prijenosa, kao i postepenog uvođenja WDM-a na potrebnim dionicama, a drugo područje razvoja odnosi se na povećanje održivosti mreže.

Pokretne komunikacije

Na području Općine Feričanci se trenutno nalaze dvije bazne stanice (GSM), koncesionara CRONET-a i VIPneta-a. S obzirom da gradnja baznih stanica pokretne mreže ulazi u red građevina od državne važnosti, prema članku 11. Pravilnika o javnim telekomunikacijama u pokretnoj mreži, područje pokrivanja mreže mora sadržavati sva županijska središta, gradove i naselja, kao i sve važnije cestovne i željezničke prometnice, te važnije plovne puteve na unutrašnjim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske. Pri gradnji baznih stanica pokretne telekomunikacijske mreže treba poštivati Zakon o građenju, kao i sve druge propise koji se odnose na gradnju takvih vrsta građevina.

Radio i TV sustav veza

Prostor Općine Feričanci pokriven je radijskim i TV signalom preko postojećih objekata za emitiranje i prijenos radio i TV-programa (niti jedan na području Općine Feričanci). Planom razvoja Odašiljača i veza d.o.o. na području Općine Feričanci ne planira se gradnja objekata radio i TV sustava mreža.

3.5.2. Energetski sustav

P l i n o o p s k r b a

Distribucijska plinska mreža za opskrbu zemnim plinom je u cijelosti izgrađena za naselja Feričanci, Valenovac i Vučjak Feričanački, tako da možemo govoriti o gotovo punoj plinofikaciji cijelog područja Općine Feričanci, te u dogledno vrijeme nema potrebe za proširenjem. Područje naselja Feričanci i Valenovac se opskrbljuje plinom tlaka 1-3 bara preko mjerno-reduksijske stanice u Feričancima (1 mjerna linija, izlazni tlak 3 bara, nazivni kapacitet 4.000 m³/sat) - distributer HEP Plin.

Područje naselja Vučjak Feričanački se opskrbljuje plinom tlaka 1-3 bara preko mjerno-reduksijske stanice u Đurđenovcu (1 mjerna linija, izlazni tlak 3 bara, nazivni kapacitet 4.000 m³/sat) - distributer PLINODOM.

Naselje Gazije (samo 36 kućanstava), s obzirom na svoju izdvojenost, biti će plinificirano u skladu sa mogućnostima i kada to bude ekonomski opravdano.

E l e k t r o e n e r g e t s k a m r e ž a

Distribuciju električne energije na području Općine Feričanci obavlja DP "Elektroslavonija" Osijek preko svoje distribucijske elektroenergetske mreže.

Naponski nivo 110 kV

Područjem Općine Feričanci prolazi DV 110 kV Našice - Slatina, a ne planira se gradnja drugih objekata ovog naponskog nivoa.

Naponski nivo 35 kV

Distribucijska mreža na 35 kV naponskoj razini služi za dopremu električne energije u neposrednu blizinu većih skupina potrošača, a sadrži trafostanice 35/10 kV te podzemne kabelske i nadzemne 35 kV dalekovode. Ovim dalekovodima se TS 35/10 kV povezuju s TS 110/35 kV iz kojih se napajaju, a također se i međusobno povezuju.

Područjem Općine Feričanci prolazi DV 35 kV Našice - Slatina, a ne planira se gradnja novih građevina ovog naponskog nivoa.

Naponski nivo 10 kV

Mreža na 10 kV naponskoj razini služi za dopremu električne energije do skupina kućanstava ili pojedinih gospodarskih ili javnih sadržaja, a sadrži trafostanice 10/0,4 kV i 10(20)/0,4 kV, te podzemne kabelske i nadzemne 10 kV i 20 kV dalekovode.

Mjesta budućih TS 10(20)/0,4 kV, kao i trase priključnih i spojnih vodova 10(20) kV nije ovim planom moguće odrediti, s obzirom da je gotovo nemoguće predvidjeti u kojim će se područjima pojaviti potreba za dodatnim količinama električne energije. Također, izgradnja ovih građevina je uvjetovana rješenjem imovinsko-pravnih odnosa, što je često nemoguće riješiti na tehnički optimalnoj lokaciji. Osim toga, trase priključnih vodova 10(20) kV su vezane uz lokacije trafostanica, te je iste moguće odrediti tek po ugovaranju točne lokacije trafostanica, odnosno rješenju imovinsko-pravnih odnosa za konkretnu lokaciju.

U sljedećem se razdoblju planira nastavak rekonstrukcije niskonaponske mreže u svrhu poboljšanja niskonaponskih prilika i kvalitete opskrbe potrošača.

Alternativni izvori energije

Na području općine postoje velike količine biljnih otpadaka i ostale biomase, te postoje mogućnosti za njihovo korištenje u proizvodnji energije. Ove mogućnosti za sada nisu istražene, ali one su znatne i u budućnosti ih je potrebno intenzivnije koristiti.

3.5.3. Vodnogospodarski sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja)

V o d o o p s k r b a

Opskrba vodom naselja Općine Feričanci će se odvijati u sklopu vodoopskrbnog sustava Našice (jedan od 7 sustava na području županije), kao što je predviđeno elaboratom "Plan razvjeta vodoopskrbe Osječko-baranjske županije do 2015.godine" – izrađivač HIDROING d.o.o., Osijek 1999.godine. Osnovni element ovog sustava je vodocrpilište Velimirovac, trenutnog kapaciteta 120 l/s.

Trenutno samo dva naselja općine (Feričanci i Vučjak Feričanački) imaju riješeno pitanje vodoopskrbe iz javnog vodoopskrbnog sustava "Našički vodovod", dok se stanovništvo Valenovca vodom opskrbuje iz lokalnog vodovoda, a stanovništvo Gazija ima opskrbu vodom putem individualnih bunara. Kako je uporaba vode za piće iz prvog vodonosnog horizonta vrlo upitna sa zdravstveno-higijenskog stajališta, te da slični problemi prate i opskrbu vodom naselja Valenovac (voda iz lokalnog vodovoda, čije se izvorište nalazi u depresiji, iznad koje se nalaze vinogradi nad kojima se vrši intenzivni kemijski tretman), u narednom će se razdoblju nastaviti aktivnosti na opskrbi vodom iz javnog vodoopskrbnog sustava "Našički vodovod" i preostalih dvaju naselja - Gazije i Valenovac.

Vodoopskrbni sustav Našice obuhvaća područje Grada Našica i dijelove općina Feničanci, Donja Motičina, Đurđenovac i Podgorač. Cjelokupan sustav se temelji na korištenju podzemne vode sa crpilišta Velimirovac i kaptaža izvora Toplica i Seona, a sustav čine i transportna i distribucijska vodovodna mreža i rezervoarski prostor - vodotoranj Našicama 330 m³ i vodosprema Tajnovac 300 m³. Crpilište Velimirovac (na području Grada Našica), kao osnova sustava, sastoji se od tri bušena zdenca pojedinačne izdašnosti 40 l/s. Zahvaćena podzemna voda ima povećan sadržaj željeza i mangana pa je izgrađen uređaj za deferizaciju, kapaciteta 150 l/s i dezinfekciju vode klor-dioksidom, kapaciteta 230 l/s. Na crpilištu Velimirovac se nalazi i vodosprema veličine 4 x 75 m³.

Nakon pročišćavanja, voda se putem tlačne distribucijske stanice kapaciteta 80 l/s tlači u transportnu i vodoopskrbnu mrežu i vodotoranj u Našicama.

Provedenim istraživanjima ustanovljeno je da su istražni kapaciteti postojećeg crpilišta Velimirovac znatno veći od onih koji su danas u eksploataciji, te postoji relan mogućnost proširenja crpilišta za 90 l/s. Izvorišta brdskog predjela (Toplica, Seona, Polata i Zmajevac - područje Općine Donja Motičina) zahvaćaju vode prigorskih vodonosnika, dobre su kvalitete i povoljnog visinskog položaja u odnosu na potrošače, no male izdašnosti (5 - 12 l/s), te stoga ne mogu bitno utjecati na razvoj vodoopskrbe.

"Planom razvjeta vodoopskrbe Osječko-baranjske županije do 2015.godine" opskrba vodom Općine Feničanci predviđena je preko glavnog planiranog transportno-distributivnog voda promjera 300 mm, koji ide sjeverno od naselja Feničanci, iz smjera vodocrpilišta Velimirovac prema zapadu. Od njega se odvaja prema jugu krak istog promjera, na kojeg se preko opskrbnih cjevovoda promjera 150 mm dalje priključuju naselja Feničanci, Valenovac i Gazije, kao i Vučjak Feričanački. Također, preko naselja Vučjak Feričanački omogućuje se ostvarenje vodoopskrbnog prstena (glavni planirani transportno-distributivni vod - Feničanci - Vučjak Feričanački - Đurđenovac - glavni planirani transportno-distributivni vod), što osigurava sigurniju oprskrbu vodom.

U naselju Valenovac će se zadržati postojeći opskrbni cjevovodi lokalnog vodovoda, pod uvjetom da su tehnički ispravni.

Planirana potrošnja vode

Veličina specifične norme potrošnje se izražava kao planirana ukupna srednja dnevna potreba vode po stanovniku. Predložene norme potrošnje sadrže u sebi i potrebe vode za industriju i gospodarstvo, osim zasebnih većih industrijskih potrošača. Norme su utvrđene prema sljedećoj tablici:

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci

O B R A Z L O Ž E N J E

	Broj stanovnika 2015.godine	Normativ potrošnje vode 2015. godine (l/stan/dan)	Planirana potrošnja vode po naselju 2015. godine (m ³)
Feričanci	1.800	180	324,0
Gazije	90	150	13,5
Valenovac	200	150	30,0
Vučjak Feričanački	260	150	39,0
OPĆINA FERIČANCI	2.350	-	406,5

O d v o d n j a o t p a d n i h v o d a

Iskorištenu i upotrijebljenu vodu potrebno je u okviru propisane kvalitete što prije i što sigurnije odvesti te upustiti u recipiente (rijeke, vodotoke, melioracione kanale) kako one svojim progrednjem u podzemlje i površinske tokove ne bi ugrožavale kvalitet podzemnih i površinskih voda koje se upotrebljavaju za vodoopskrbu ili pak kao tehnološka voda, a čije su količine i zalihe ograničene i svakim danom ih je sve manje.

Zatečena situacija s odvodnjom i pročišćavanjem otpadnih voda nije zadovoljavajuća, jer ne postoji organizirani sustavi odvodnje i pročišćavanja. Pojedinačna rješenja, kao što su septičke jame i drugi manji uređaji obično su građeni nestručno, ne držeći se osnovnih sanitarno tehničkih principa. Od većih zagađivača na području Općine Feričanci treba spomenuti tvrtku Feravino d.o.o. - vinski podrum, koji ispušta otpadne vode preko taložnice direktno u potok Iskrice, dok su ostali registrirani zagađivači BagCommerce d.o.o. i Osilovac d.o.o.

Kanalizacijski sustav na području Općine Feričanci ne postoji, iako je njegova izgradnja predviđena važećim urbanističkim planovima uređenja naselja. Odvodnja oborinskih voda svih naselja na području Općine Feričanci se trenutno vrši otvorenim kanalima u vodotoke, a odvodnja fekalnih voda rješena je izgradnjom septičkih jama i gnojnica. Stoga se u idućem razdoblju trebaju planirati zahvati na projektiranju i izgradnji odvodnog sustava Općine Feričanci.

Prostornim planom Osječko-baranjske županije određeno je da će se odvodnja otpadnih voda naselja Općine Feričanci rješiti na sljedeći način:

- za odvodnju otpadnih voda naselja Feričanci i Valenovac planira se izgradnja odvodnih kanala, s izgradnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (klasični ili kompaktni uređaj s potpunom biološkom obradom putem aktivnog mulja - lokacija istočno od naselja Feričanci), te ispustom u kanal Iskrice,
- za odvodnju naselja Vučjak Feričanački i Gazije planira se izgradnja malih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s aeracijom (prokapnici uz rotirajuće diskove, ozračene aerobne zemljane lagune i biljni uređaji).

Lokacija uređaja određena je kartografskom prikazu broj 2.B. - Odvodnja otpadnih voda i odlaganje otpada.

Pored navedenog, kao alternativna rješenja odvodnje otpadnih voda naselja Općine Feričanci, ovim su Planom predviđene i sljedeće mogućnosti:

A. Rješenje odvodnje temeljem izrađene "Studije odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u slivu Karašice-Vučice" (izrađivač: Hidroing Osijek)

Prema ovom rješenju se područje Općine Feričanci nalazi u tri sustava odvodnje:

- sustav Feričanci obuhvaća naselja Feričanci, Valenovac i Stara Jošava (Grad Orahovica), sa uređajem za prečišćavanje otpadnih voda i ispustom u potok Iskrice, na području naselja Feričanci,
- sustav Gazije obuhvaća samo naselje Gazije, s ispustom pročišćene vode iz uređaja za pročišćavanje u vodotok Babina voda,
- sustav Đurđenovac, kojemu prema spomenutoj studiji pripada naselje Vučjak Feričanački, sa uređajem za prečišćavanje otpadnih voda u Đurđenovcu.

Uvjet za izgradnju sustava odvodnje po ovom alternativnom rješenju je prihvatanje spomenute studije od strane svih jedinica lokalne samouprave za čije je područje ista i izrađena.

B. Rješenje odvodnje naselja Feričanci temeljem izrađenog Idejnog rješenja odvodnje naselja Feričanci

(izrađivač: Hidroing, Osijek)

Ovo idejno rješenje predviđa izgradnju sekundarnih i glavnih odvodnih kanala u Feričancima, crpnih stanica, tlačnih vodova i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, kojemu je lokacija određena na kartografskom prikazu broj 4.A. - Građevinsko područje naselja i zona povremenog stanovanja - Feričanci.

C. Rješenje odvodnje naselja Feričanci temeljem Idejnog rješenja "vakumske" kanalizacije (izrađivač: Hidroing, Osijek - rješenje je u fazi izrade)

Prema do sada izrađenom idejnom rješenju, ova varijanta uključuje izgradnju vakumskih sekundarnih i glavnih kanala, crpnih stanica i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, kojemu je lokacija određena na kartografskom prikazu broj 4.A. - Građevinsko područje naselja i zona povremenog stanovanja - Feričanci.

Planom sva navedena rješenja imaju ravnopravan tretman, a konačnu odluku o odabiru najpovoljnijeg rješenja donosi Općina Feričanci, uz stručnu pomoć Hrvatskih voda.

Svi biljni pročistači otpadnih voda, koji se mogu graditi za potrebe pojedinih gospodarskih subjekata, moraju biti smješteni tako da nisu na dominantnom smjeru vjetra prema najbližem naselju, uz poštivanje minimalnih udaljenosti od građevinskih područja naselja, te ceste i željezničke pruge, što je određeno člankom 122. Odredbi za provođenje.

Zaštita od štetnog djelovanja voda

Uređenje vodotoka i drugih voda i zaštita od štetnog djelovanja voda

Područje Općine Feričanci pripada teritorijalnim osnovama za upravljanje vodama i ustrojstvu vodnog gospodarstva pripada vodnom području sliva Drave i Dunava, a u cijelosti se nalazi na sливном подручју "Karašica-Vučica".

Kroz područje Općine Feričanci protječu vodotoci Iskrica, Marjanac i Gernjašnica, koji su dio brdskog bujičnog područja rijeke Vučice. Na uređenju bujičnih tokova izvođeni su radovi u smislu djelomičnih regulacija i izgradnji manjeg broja regulacijskih građevina (pragova, sruba), te objekti zaštite dna i pokosa.

Osnovna koncepcija uređenja vodnog režima i zaštite od brdskih voda na Slivnom području Karašica-Vučica planirana je dogradnjom i regulacijom glavnih tokova, te izgradnjom brdskih akumulacija za zaštitu od bujičnih voda. Izrađena je opsežna tehnička dokumentacija u kojoj su evidentirane 23 planirane brdske akumulacije-retencije, od kojih je jedna na području općine Feričanci - Babina voda (na potoku Babina voda, pritoku Bukvika, površine 8,08 ha).

Inundacijski pojas

Zakonom o vodama (NN 107/95) definiran je inundacijski pojas na vodotocima i drugim ležištima voda u svrhu tehničkog i gospodarskog održavanja vodotoka i drugih voda, djelotvornog provođenja obrane od poplava i drugih oblika zaštite od štetnog djelovanja voda. Razlikuje se uređeni i neuređeni inundacijski pjas s obzirom na postojanje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina.

U inundacijskom pojasu je zabranjeno obavljati radnje kojima se može pogoršati vodni režim i povećati stupanj ugroženosti od štetnog djelovanja voda. Sve zemljische čestice u utvrđenom uređenom i neuređenom inundacijskom pojasu, od vanjske granice pojasa do korita vodotoka, imaju svojstvo vodnog dobra, koje je od interesa za Republiku Hrvatsku, ima njenu osobitu zaštitu i koristi se na način i pod uvjetom propisanim Zakonom o vodama.

Melioracijska odvodnja

Odvodnja melioracijskih površina je značajna i raširena tehnička mjera, a osnovna je svrha povećanje poljoprivredne proizvodnje na postojećim i novim poljoprivrednim površinama. Za zaštitu od suvišnih voda sustavi za odvodnjavanje obuhvaćaju kanalsku mrežu, cijevnu drenažu, crpne stanice i objekte na kanalima.

Prostorni plan uređenja Općine Feričanci
O B R A Z L O Ž E N J E

Na području Općine Feričanci postoji sustav za odvodnjavanje, koji obuhvaća vodotok Iskrice (dužine 6,6 km) i Marjanac (dužine 5,4 km - melioracijski objekt I. reda), te pritok Iskrice - Gernjašnica (dužine 4,4, km - melioracijski objekt II. reda). U sklopu rješavanja odvodnje poljoprivrednih površina izgrađena je odvodnja podzemnom drenažom na površini od 420 ha.

Ukupna dužina sabirnih i parcelnih kanala (melioracijski objekt III i IV reda) na području općine iznosi cca 50 km, s prosječnom dubinom 1,5 m i širinom na razini terena 8 m. U narednom se razdoblju planira dogradnja ovih kanala, po djelomično po ukazanoj potrebi za kvalitetnjom odvodnjom pojedinih dijelova općine, i to pojedinačnim iskopom kanala površinske odvodnje ili rješavanjem odvodnje djelomičnom podzemnom drenažom.

Na području općine melioracijska je odvodnja rješavana u okviru provođenja postupka komasacije na katastarskoj općini Feričanci 1989. godine. U skladu Zakonom o vodama (NN 107/95) korisnici melioracijskog sustava dužni su redovno održavati detaljne melioracijske objekte (kanali III i IV reda), u skladu s odlukama koje donosi Općinsko vijeće. U narednom je razdoblju potrebno melioracijski sustav dovesti u stanje normalne funkcionalnosti, budući da u razdoblju 1990.-1996.godine sustav nije uopće održavan, te nadalje provoditi tehničko i gospodarsko održavanje sustava.

Osnovni popis kanala III. reda s građevinama (ukupna duljina kanala 27,35 km)

Naziv kanala	duljina (km)	Naziv kanala	duljina (km)	Naziv kanala	duljina (km)
Ćitluk I	2,20	Ograđenka I	2,77	Radalj	2,11
Duge njive I	2,20	Petkovke I	1,95	Radalj III	1,94
Duge njive IV	1,01	Petrovac	3,18	Radalj V	1,60
Magadinovac I	0,80	Petrovac I	1,95	Zgone	1,36
Magadinovac II	1,19	Petrovac III	0,85	Dovodni kanal	1,11
				Karlovac	1,10

Osnovni popis kanala IV. reda s građevinama (ukupna duljina 22,60 km)

Naziv kanala	duljina (km)	Naziv kanala	duljina (km)	Naziv kanala	duljina (km)
Ćitluk II	0,27	Mirogoj	0,56	Vučjak	0,10
Donje polje III	0,40	Ogr.Petkovke IV	0,08	Vučjak I	0,65
Drenski	0,45	Ogr.Ćitluka I	0,10	Vučjak II	0,37
Duge njive II	0,35	Opseg	0,72	Vučjak III	0,31
Duge njive III	0,23	Petkovka	0,40	Vlaine I	0,32
Duge njive V	0,65	Petkovke II	0,83	Vlaine II	0,28
Gajić I	0,60	Petkovke III	1,07	Vlaine III	0,20
Gajić II	0,41	Petkovke IV	0,49	Vlaine IV	0,18
Gajić III	0,40	Petkovke V	0,12	Vlaine V	0,40
Gajić IV	0,22	Plaški	0,84	Zgone I	0,18
Gajić V	0,09	Petrovac IV	0,36	Ferićeva ulica	0,70
Gajić VI	0,12	Petrovac V	0,23	Gлина	0,27
Farma	0,12	Prod.Radelj	0,15	Iko	0,47
Kolodvor	0,25	Prod.Gajić I	0,25	Karlovac I	0,60
Leon I	0,25	Radalj I	0,63	Karlovac II	0,65
Leon II	0,10	Radalj II	0,63	Odvodni	0,85
Mađar I	0,32	Radalj IV	0,63	Osilovac	0,55
Mađar II	0,27	Štimac	0,05	Pregled	1,05
				Sisak	0,57

Korištenje voda za uzgoj riba

Na području općine nalazi se ribnjak Osilovac, površine 10 ha, a opskrbљuje se vodom iz izvora između naselja Dolci i Magadinovac, te iz potoka Marjanac. Ribnjak posluje u sklopu tvrtke Osilovac d.o.o. iz Feričanaca.

3.6. POSTUPANJE S OTPADOM

Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske na području Županije potrebno je odrediti jednu lokaciju za skladištenje i deponiranje opasnog otpada, te 6 lokacija prikupljalista otpada. Na području Općine Feričanci **ne predlaže se** lokacija prikupljalista opasnog otpada.

3.6.1. Tehnološki otpad

Na području Općine Feričanci nema gospodarskih ili drugih subjekata koji stvaraju tehnološki otpad. Eventualna privremena odlagališta tehnološkog otpada urediti će se na mjestima njegovog nastajanja. Sva postojeća privremena odlagališta nužno je što prije sanirati i opremiti nužnom opremom za zaštitu okoliša najmanje do razine koja je potrebna za dobivanje uporabne dozvole, tj. kao ekološki prihvatljive građevine za odlaganje tehnološkog otpada. Proizvođači otpada trebali bi nastojati izmjeniti tehnološke procese, tehnička rješenja, korištenje sirovina, smanjiti ili izbjegnuti nastajanje tehnološkog otpada tako da ga što više recikliraju u vlastiti proizvodni proces ili skupljaju i plasiraju kao sekundarnu sirovinu drugim proizvodnim djelatnostima.

3.6.2. Komunalni otpad

Komunalni otpad je otpad iz kućanstava, otpad koji nastaje čišćenjem javnih površina i otpad sličan otpadu iz kućanstava koji nastaje u gospodarstvu, ustanovama i uslužnim djelatnostima. Specifične količine otpadaka po stanovniku na dan kreću se u granicama od 0,50 kg/dan/stanovniku naselja. Temeljem toga ukupna godišnja količina komunalnog otpada Općine Feričanci može se procijeniti na oko 400 t/godišnje.

Na području Općine Feričanci postoji organizirano prikupljanje komunalnog otpada. Na privremenu neuređenu deponiju (deponija nema građevnu ni uporabnu dozvolu) odvozi se kućni i krupni otpad iz svih naselja općine, a odvoz obavlja tvrtka "Fešk" d.o.o. S obzirom na ovu situaciju, iako je današnja količina otpada koja se stvara na području Općine iz izvora kao što su kućanstva i uslužne djelatnosti relativno mala, potrebno je hitno pristupiti rješavanju problema sa zbrinjavanjem komunalnog otpada u skladu sa zakonskim propisima.

S obzirom na odredbe PPOBŽ-a, PPUO-om Feričanci za područje Općine Feričanci određuje se lokacija za odlaganje komunalnog otpada (kontrolirana komunalna deponija) na postojećoj lokaciji neuređene deponije "Dračice", koja je označena na kartografskom prikazu broj **3. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora**. Međutim, treba imati u vidu činjenicu da se izrađuje posebna Studija o zajedničkom odlaganju komunalnog otpada na području Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije (regionalna deponija). U slučaju izgradnje regionalne komunalne deponije za potrebe Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije (zajedničko deponiranje komunalnog otpada za više gradova/općina), ova lokacija za izgradnju kontrolirane komunalne deponije za potrebe Općine Feričanci nije obvezujuća.

Zamišljeno je da se u konačnosti komunalni otpad s područja Općine Feričanci sabire na postojećoj deponiji komunalnog otpada (Našice), odakle će se transportirati i trajno zbrinjavati u regionalnoj deponiji komunalnog otpada.

Postupnim uvođenjem odvojenog skupljanja i iskorištavanja korisnih sastojaka iz komunalnog otpada mogu se bitno smanjiti troškovi njegova odlaganja. Uz sve ove financijske efekte ujedno se minimalizira štetan utjecaj na okoliš, što ni u kom slučaju nije od manjeg značenja. Uz prepostavku da se u cijelosti koristi potencijal količina kroz izdvojeno skupljanje papira i kartona, stakla, metala i biološkog otpada, odlagalo bi se svega cca 50 % ukupne količine komunalnog otpada.

Prilikom prikupljanja, poznato je da se postupnim uvođenjem odvojenog skupljanja i iskorištavanja korisnih sastojaka iz komunalnog otpada mogu bitno smanjiti troškovi odlaganja, proširenja i održavanja odlagališta, te ostvariti prihod od prodaje materijala koji se mogu iskorištavati kao sekundarne sirovine. Uz sve ove finansijske efekte ujedno se minimalizira štetan utjecaj na okoliš, što ni u kom slučaju nije od manjeg značenja. Stoga bi barem u naselju Feričanci bilo potrebno uspostaviti sustav gospodarenja komunalnim otpadom, te riješiti odvojeno skupljanje pojedinih korisnih komponenti komunalnog otpada. Uz pretpostavku da se u cijelosti koristi potencijal količina kroz izdvojeno skupljanje papira i kartona, stakla, metala i biološkog otpada, odlagalo bi se svega cca 50 % današnje ukupne količine komunalnog otpada.

3.6.3. Opasni i posebni otpad

Problematika zbrinjavanja opasnog i posebnog otpada (nisko i srednje radioaktivnog otpada) ima osobitu važnost s gledišta zaštite okoliša i prirodnih resursa, te je zbrinjavanje opasnog otpada zakonom ustrojeno na razini Države. Trajno odlaganje opasnog, nisko i srednje radioaktivnog otpada koji se pojavljuje u industriji, energetici, zdravstvu i drugim djelatnostima Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99) na prostoru Osječko-baranjske županije nije predviđeno. Na temelju podataka Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja - Uprave za zaštitu okoliša, Odjela za otpad, na području Općine Feričanci nema tvrtki koje imaju odobrenje za obavljanje djelatnosti postupanja s opasnim otpadom.

Na području Županije opasni otpad se evidentira i transportira do mjesta uništavanja ili deponiranja. Trenutno se prikuplja putem specijaliziranih poduzeća samo otpadno motorno ulje koje se spaljuje. Ostali opasni otpad transportira se u Zagreb na pirolitičku obradu (lijekovi, kemikalije, ambalaža od opasnih tvari i sl.) u organizaciji poduzeća koji otpad produciraju. Prikupljeni podaci za izradu Studije mogućnosti osnivanja i rada regionalnog odlagališta Istočne Slavonije govore o količini od 8.185 t opasnog otpada za 1998. godinu, dok nema podataka o količinama opasnog otpada na području Općine Petrijevci.

Odlaganje opasnog otpada koji nastaje ili će nastajati na području Općine Feričanci može se vršiti isključivo na lokacijama određenim Prostornim planom Osječko-baranjske županije.

3.6.4. Inertni otpad

Inertni otpad je otpad koji uopće ne sadrži ili sadrži malo tvari koje podliježu fizičkoj, kemijskoj i biološkoj razgradnji pa ne ugrožavaju okoliš. Riječ je uglavnom o zemljanim iskopima i građevinskoj šuti. Trenutno stanje u građevinarstvu i veličini investicija u građenje ne daju previše otpada ovog tipa. Iz porušenih naselja šuta se odvozila na više privremenih deponija da bi na kraju završila na nekom od postojećih deponija uz naselja. Dio prikupljenog inertnog otpada koristi se na nekim deponijama za prekrivanje prikupljenog komunalnog otpada, no ostatak se direktno odlaže na deponije i zauzima dragocjeni prostor (površinom/volumenom).

3.6.5. Čišćenje divljih deponija i sanacija bivših odlagališta

Zbog nedostataka sustava prikupljanja komunalnog otpada, a dijelom zbog nedostatka ekološke svijesti, koja se nadovezuje i na tradicionalno seosko odbacivanje otpadaka u prirodu (s velikom razlikom u današnjoj strukturi otpada od onoga tradicionalnoga), kontinuiran i težak problem su divlje deponije otpada u prirodi. U odnosu na stanje iz prošlosti vidi se određen pomak, jer se ipak poduzimaju akcije čišćenja ili zatrpanjavanja divljih deponija, od kojih se neke više ne obnavljaju.

3.7. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Zaštita okoliša je cijelovito očuvanje kakvoće okoliša, očuvanje prirodnih zajednica, racionalno korištenje prirodnih izvora i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog i održivog razvoja. Osnovni ciljevi zaštite okoliša su:

- trajno očuvanje izvornosti, biološke raznolikosti prirodnih zajednica i očuvanje ekološke stabilnosti,
- očuvanje kakvoće žive i nežive prirode i racionalno korištenje prirode i njenih dobara,
- očuvanje i obnavljanje kulturnih i estetskih vrijednosti krajolika, unapređenje stanja okoliša i osiguravanje boljih uvjeta života.

Zaštita okoliša postiže se praćenjem, sprječavanjem, ograničavanjem i uklanjanjem nepovoljnih utjecaja na okoliš, te poticanjem upotrebe proizvoda i korištenje proizvodnih postupaka najpovoljnijih za okoliš. Potrebno je imati uravnotežen odnos zaštite okoliša i gospodarskog razvoja i sprovoditi sanaciju već ugroženih dijelova okoliša. Zaštita okoliša podrazumijeva planiranje i korištenje prostora, tako da se u njemu osigurava življenje i gospodarski razvoj uz istovremenu brigu za trajno očuvanje razvojnih potencijala. Prostorno planiranje je jedan od značajnijih instrumenata zaštite okoliša, te stoga pravilno planiranje i usmjeravanje ukupnih aktivnosti na određenom prostoru bitno sprječavaju narušavanje kvalitete okoliša, odnosno pospješuju njegovo unapređenje.

Planiranje gospodarenja okolišem je dio prostornog planiranja, a potrebno je zbog iznalaženja najefikasnijeg i održivog korištenja izvora i mogućnosti sagledavanja svih sastavnica koje utječu na stanje u prostoru. Ovaj Prostorni plan utvrđuje ciljeve i interesе koji se na području obuhvata trebaju ostvariti vodeći računa da korištenje prostora osigura sanaciju, zaštitu i unapređenje stanja okoliša.

U procesu planiranja uz zaštitu okoliša, u svezi sa svim budućim aktivnostima, moraju se utvrditi mjere zaštite okoliša od utjecaja do sada korištenih objekata, te mjere za zaštitu tla, voda, zraka, biljnog i životinjskog svijeta, krajolika, kulturnih i prostornih vrijednosti od svih vidova već pristunog i eventualnog budućeg onečišćenja. Kontinuirano praćenje stanja okoliša, započeto izradom i donošenjem "Izješća o stanju okoliša Osječko-baranjska županije", treba nastaviti izradom dokumenata u svrhu zaštite i unapređenja okoliša, te uspostaviti učinkoviti sustav ostvarivanja te zaštite.

Okoliš Općine Feričanci je očuvan i kao takav potencijalno predstavlja vrijedno dobro održivog razvoja. Samo u pojedinim segmentima okoliš je izložen pritiscima, naročito otpadom i otpadnim vodama, te se traže racionalni postupci za njegovu sanaciju, koja ne može biti niti jednostavna niti jeftina. Također neke tendencije razvoja upozoravaju na neophodne preventivne mjere, kako se stanje okoliša ne bi pogoršalo. Zaštita okoliša s aspekta realizacije prostornih planova provodi se u obliku preventive kod izdavanja lokacijskih dozvola kojima se utvrđuju mјere zaštite i sanacije osobito vrijednih i ugroženih dijelova okoliša, ostale mјere zaštite okoliša i prirode (izdavanje vodopravnih, sanitarno-tehničkih i higijenskih uvjeta), te u zakonom predviđenim slučajevima potreba izrade studije o utjecaju na okoliš.

3.7.1. Zaštita tla

Specifičan vid zagađenja tla je nekontrolirano odlaganje krutog i tekućeg (otpadna ulja) otpada. Devastiranjem tla na takav način vrlo često dolazi do posljedica koje onemogućavaju ili veoma otežavaju njihovo privođenje planiranoj namjeni, a naročito uređenje u zelene površine. Devastaciji su naročito izložene upravo javne površine, korita vodotoka, te površine uz prometnice i puteve, koje predstavljaju potencijal za ozelenjavanje i trajno uređenje, čime problem postaje izraženiji. Zagađenje tla u okolini grada često uzrokuje nestručna primjena agrotehničkih mјera što može dovesti do bitnih poremećaja ekosistema i narušavanja prirodnih odnosa.

Kod utjecaja na tlo potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri izbjegavati oštećenja njegovih prirodnih funkcija, te njegovih funkcija arhiviranja prirodne i kulturne povijesti. Sve površine tla sposobne za poljoprivrednu proizvodnju raspoređene su prema plodnosti u osam bonitetnih klasa i dvije potklase u svakoj klasi. Poljoprivredna tla dijele se po njihovoj kakvoći u šest skupina pri čemu su u I. skupini najpovoljnija poljoprivredna tla. Procjena kakvoće šumskih tala utvrđuje se bodovanjem trajnih svojstava njihove plodnosti. Uzme li se u obzir podjela tala između poljoprivrede i šumarstva, tada šumarstvu pripadaju V, VI i VII bonitetna klasa.

Na nekim lokacijama prisutno je srednje i jako oštećenje tala uzrokovanoo pesticidima i drugim biocidima, komunalnim otpadnim vodama, smanjenjem humusa, stagnacijom vode u tlu, kvarenjem strukture i zbijanjem tla, izgradnjom naselja i trajnih građevinskih objekata. Zaštita tla od onečišćenja provodi se u funkciji zaštite poljoprivrednog zemljišta i proizvodnje zdrave hrane, te zaštita zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta. Kroz izradu plana nastojalo se racionalno koristiti poljoprivredno zemljište te smanjiti korištenje kvalitetnog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe putem usklađivanja interesa svih korisnika prostora. Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta ograničena je zakonom, te se za promjenu namjene plaća naknada koja se koristi namjenski za programe i mjere osposobljavanja neplodnog zemljišta i povećanje proizvodne sposobnosti ostalog zemljišta. Zbog zaštite i sprečavanja ovakvih nepovoljnih utjecaja na tlo potrebno je poduzimati sljedeće mjere i aktivnosti:

- održivim korištenjem proizvodnih resursa stvoriti ekološki prihvatljive proizvode i sustave proizvodnje hrane, u svrhu očuvanja i zaštite prirodnog okoliša,
- podupirati organsko-biološku poljoprivredu, a odgovarajućim mjerama u poljoprivredi svesti upotrebu kemijskih sredstava na neophodni minimum, te posebnim mjerama stimulirati ekološku obradu zemlje,
- spriječiti zagađivanje zraka iz kojeg se štetni slojevi i teški metali talože u tlo,
- osigurati finansijske i organizacijske uvjete za čišćenja svih divljih deponija, efikasno sprečavati njihovo obnavljanje, te sanirati postojeće legalne deponije otpada,
- provoditi racionalnu postupnu izgradnju kanalizacijske mreže s uređajima za pročišćavanje otpadnih voda,
- eksploataciju mineralnih sirovina provoditi na temelju posebne studije gospodarenja mineralnim sirovinama, koja će uz druge kriterije valorizirati kvalitetna poljoprivredna tla, te ih zaštiti,
- posebnim mjerama smanjivati negativne učinke prometa i havarija u eksploataciji i prijevozu nafte,
- predvidjeti preventivne i operativne mjere zaštite, dojave, blokade i postupke sanacije za slučaj izljevanja nepovoljnog medija u okoliš.

3.7.2. Zaštita voda

Dominantan izvor zagađenja su otpadne vode, ali nisu zanemarivi ni ostali izvori zagađenja (kao ispiranje zagađenih površina i prometnica, erozija i ispiranje tla, aplikativna sredstva u poljoprivredi, gnojišta, prirodna zagađenja i slično). Postoji mogućnost i povremenih izvanrednih zagađenja uslijed havarija, remonta, napažnje i sličnog, s obzirom na nepostojanje kanalizacijskog sustava.

Monitoring ispitivanja kvalitete površinskih voda je prema ustaljenom programu "Hrvatskih voda". Na mjernim mjestima se vrši uzorkovanje i analiziranje sljedećih parametara: vodostaj, temperatura zraka, temperatura vode, pH elektrovodljivost, boja, miris, otopljeni kisik, zasićenje kisikom, BPK5, KPK, suspendirana tvar, ukupni ostatak, sagorljivi ostatak, nitriti, nitrati, fosfati, amonijak, NBK – najvjerojatniji broj koliformnih bakterija, broj aerobnih bakterija i indeks saprobnosti.

Svrstavanje voda u vrste obavlja se temeljem Uredbe o klasifikaciji voda (NN 77/98.) na osnovi izračunate mjerodavne vrijednosti parametara analiziranih uzoraka vode. Područja na kojima se nalaze izvorišta moraju biti zaštićena od namjernog ili slučajnog zagađenja i od drugih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na zdravstvenu ispravnost voda ili na njenu izdašnost.

3.7.3. Zaštita zraka

Za Općinu Feričanci ne provode se mjerena i ispitivanja kakvoće zraka. Zakonom se propisuje i uspostavljanje mjerena posebne namjene radi provjere utjecaja na okoliš nekog izvora emisije u slučaju osnovane sumnje ili pritužbi građana da je došlo do prekomjernog onečišćenja zraka. Najveća opasnost od zagađenja prijeti od sve intenzivnijeg kolnog prometa, kao i od neugodnih mirisa sa stočarskih farmi.

Također i izgaranje fosilnih goriva u automobilskim motorima direktno utječe na povećanu koncentraciju ugljikovodika, ugljičnog monoksida, sumpornog dioksida i dušikovog oksida u zraku, što direktno utječe prvenstveno na ljudsko zdravlje, te na biljni fond u naselju. Posrednim putem dolazi do zagađenja voda i tala, a osim toga onečišćenje zraka dovodi do pojačanog onečišćenja zgrada i korodiranja metala. Mjere za zaštitu zraka od zagađenja prometom mogu se svesti na:

- **prometne mjere:** dislociranje frekventnijih prometnih tokova iz centra i njihovo usmjeravanje na alternativne prometne pravce smanjiti će intenzitet prometa u gusto naseljenim urbanim područjima.
- **zaštitne mjere:** moguće zaštitne mjere su efikasne kao mjera zaštite, iako su često povezane sa značajnim zlaganjima. U ovom bi se slučaju trebale koncentrirati na izgradnju zatvorenog sustava pročišćavanja otpadnih voda sa svinjogojske farme, odnosno na uzgradnju filtera ili drugog uređaja koje bi smanjili emisiju plinova na plinskim buštinama.

Prilikom izgradnje novih pogona potrebno je provoditi preventivne mjere zaštite koje uključuju izradu stručnog elaborata za izdavanje lokacijske dozvole i, po potrebi, studiju utjecaja na okoliš s prijedlogom mjera za sprečavanje eventualnih negativnih utjecaja. Za postojeće pogone koji predstavljaju potencijalni izvor zagađenja zraka potrebno je :

- mjeranjem pratiti postojeće emisije i procijeniti moguće štetne utjecaje na okolinu,
- u slučaju utvrđene nedozvoljene emisije poduzeti potrebne mjere za njeni smanjenje,
- ukoliko prostorne mogućnosti to dozvoljavaju realizirati zeleni pojas između radnih i stambenih sadržaja.

Temeljem Uredbe o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora - "Uredba o GVE" (NN 140/97.), svi postojeći industrijski objekti moraju do 2005. godine uskladiti svoje emisije s graničnim vrijednostima emisije kako je propisano navedenom Uredbom.

3.7.4. Zaštita od buke i vibracija

Utjecaj buke na zdravlje i psihičko raspoloženje ljudi, te kao rezultat toga i kvalitetu uvjeta života veoma je velik te se zbog toga intenzivna buka smatra jednim od najneugodnijih utjecaja na životnu okolinu u gradu. Uz buku su često vezane i vibracije koje imaju negativan utjecaj na kvalitet građevnog fonda.

Zakonom o zaštiti od buke (NN 17/90) i Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj rade i borave ljudi (NN 37/90) propisane su najviše moguće dopuštene razine buke na vanjskim prostorima.

Do sada na području Općine Feričanci nije bilo sustavne kontrole i praćenja razine buke jer nadležne službe ne raspolažu odgovarajućim uređajima za mjerjenje. Današnja situacija u pogledu ugroženosti od buke nije kritična, a većina primjedbi se odnosi na buku iz ugostiteljskih radnji ili buku koji stvaraju određene djelatnosti ili instalirani uređaji. U cilju smanjenja buke potrebno je:

- otklanjati izvore buke ili smanjivati razinu buke na dopuštenu razinu,
- zabraniti rad bučnih djelatnosti i ugostiteljstva u noćnim satima, osim onih koji ispunjavaju potrebne tehničke uvjete,
- odrediti zone u kojima bi bila dopuštena viša i niža razina buke (karta buke).

3.7.5. Zaštita šuma

Šume su, kako po svojoj znatnoj površini tako i po svojstvima, važan čimbenik u ukupnom i uravnoteženom ekološkom sustavu i to kroz:

- utjecaj na klimu i održanje prirodnih procesa,
- zaštitne funkcije šuma.

Šume su, zajedno s vodama i tlom, najefikasniji prirodni sustav za ublažavanje nepovoljnih utjecaja na okoliš i održavanje stabilnosti ekosustava. Mjere za sprečavanje nepovoljnih utjecaja na šume provode se najefikasnije kvalitetnim gospodarenjem šumama. Stoga se šumama i šumskim zemljištem treba gospodariti na način da se u njima održava biološka bioraznolikost, sposobnost obnavljanja, vitalnost idrvni potencijal, u svrhu što kvalitetnijeg ispunjavanja gospodarske, ekološke i socijalne funkcije šuma.

3.7.6. Zaštita krajolika

Po prirodnim elementima i vrijednostima područje je vrlo zanimljivo i bogato. Karakteristična prirodna obilježja treba sačuvati, pogotovo autohtonu raslinje. Dužnost je zaštititi prirodnu baštinu neovisno o tome, što izuzetno vrijedni predijeli krajobraza nisu proglašeni kao zaštićeni dijelovi prirode. Estetske vrijednosti krajolika treba njegovati, jer su pejzažno najvrijednije cjeline ujedno i najosjetljiviji ekosustavi.

3.7.7. Zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti

Biološka raznolikost prirodno je podložna stalnim promjenama te su mnoge biljne i životinjske vrste tijekom evolucije i prirodno iščezle. U današnje vrijeme čovjek je glavni krivac za ubrzano izumiranje vrsta. I na području Hrvatske ovaj je proces jednako izražen. Temeljna metoda očuvanja biološke raznolikosti je utemeljenje zaštićenih dijelova prirode što je uvaženo kao plansko opredjeljenje.

Osim zaštićenih dijelova prirode pojedine biljne i životinjske vrste također su zaštićene Zakonom o zaštiti prirode. To su prvenstveno vrste koje su ugrožene ili rijetke u Hrvatskoj, ali i neke druge vrste npr. one koje su ugrožene na međunarodnoj razini pa nas na njihovu zaštitu obvezuju različite međunarodne konvencije.

Pored zakonskog zaštićivanja pojedinih vrsta i prostora, važno je u sve ljudske djelatnosti ugrađivati mjere zaštite biološke raznolikosti. Zaštita staništa na prostorima koji se gospodarski koriste unapređuje se provođenjem smjernica zaštite prirode od strane poljoprivrednih, šumskih, vodoprivrednih, prostorno-planskih i drugih službi. Za pravo stanje prirode potrebno je izvršiti inventarizaciju, kartiranje, valorizaciju i procjenu ugroženosti flore, faune i njihovih staništa radi njihove zaštite i planiranja ostalih aktivnosti u prostoru.

3.7.8. Ugroženi i degradirani prostori

Uz uređenje ugroženih i devastiranih prostora potrebno je i dalje obratiti posebnu pažnju na održanje kvalitete uređenja svih ostalih prostora, pri čemu su naročito ugroženi dijelovi naselja koji još nisu privedeni adekvatnoj planskoj namjeni, te planirane parkovne i zaštitne zelene površine koje su često zapuštene i služe kao divlje deponije otpada.

3.7.9. Procjena posljedica tehnoloških nesreća

Sukladno Zakonu i potvrđivanju Konvencije o prekograničnim učincima industrijskih nesreća i obvezama koje iz toga proizlaze, potrebno je pri odlučivanju o lokaciji o opasnim djelatnostima uzeti u obzir:

- rezultate analize i ocjenu rizika, uključujući ocjenu fizičkih značajki područja,
- procjenu rizika po okoliš, uključujući posljedice prekograničnih učinaka,
- procjenu novih opasnih djelatnosti koje bi mogle biti izvor rizika,
- razmatranje lokacije za nove i značajne izmjene na postojećim opasnim djelatnostima na sigurnoj udaljenosti od postojećih središta naseljenosti, te uspostavljanja sigurnosnih područja oko opasnih djelatnosti.

3.7.10. Smjernice za zaštitu od požara, elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti

Smjernice za zaštitu od požara i elementarnih nepogoda

Na području Općine Feričanci ovim su planom, u skladu s mišljenjem dobivenim od Ministarstva unutarnjih poslova, Policijske uprave Osječko-baranjske, Sektora upravnih, inspekcijskih i poslova civilne zaštite - Inspektorata unutarnjih poslova, predviđene sve mјere zaštite od požara i eksplozije u skladu s važećim hrvatskim propisima i normama koje reguliraju ovu problematiku i pravilima tehničke prakse. Prilikom projektiranja potrebno je:

- predvidjeti otpornost nosivih konstrukcija građevinskih elemenata prema požaru sukladno važećim normama HRN DIN 4102 - 1 do 4 iz 1996. godine,
- osigurati propisane sigurnosne visine i udaljenosti od nadzemnih elektroenergetskih vodova, plinovoda, kao i njihovih postrojenja, te ih ucrtati u projekte,
- normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija (SL 24/87),
- za ugostiteljske objekte - u cijelosti primjeniti uvjete iz Pravilnika o zaštiti od požara ugostiteljskih objekata (NN 100/99),
- za hidrantsku mrežu - obavezno se pridržavati normi grupe HRN Z.C1. 650 glede vatrogasnih spojnica, te norme HRN Z.C1. 020 (vatrogasne armature - tehnički uvjeti za izradu i isporuku),
- za plinsku mrežu - primjeniti DVGW regulativu, te DIN norme vezane uz tu regulativu,
- u glavnom projektu izraditi prikaz predviđenih mјera zaštite od požara, te za svaku - primjenjenu mjeru navesti odredbu primjenjenog propisa ili norme,
- u glavnom projektu, unutar programa kontrole i osiguranja kvalitete, prema prikazu predviđenih mјera zaštite od požara, utvrditi odredbe primjenjenih propisa i normi u svezi osiguranja potrebnih dokaza kvalitete ugrađenih konstrukcija, proizvoda i opreme, kvalitete radova, stručnih djelatnika koji su tu ugradnju obavili, kao i potrebnih ispitivanja ispravnosti i funkcionalnosti,
- za sve građevine koje nisu obuhvaćene člankom 2. Pravilnika o građevinama za koje nije potrebno ishoditi posebne uvjete građenja glede zaštite od požara (NN 25/94) ishoditi suglasnost Policijske uprave Osječko - baranske kojom se potvrđuje da su u glavnom projektu predviđene propisane i posebnim uvjetima građenja tražene mјere zaštite od požara.

Prilikom izrade detaljnih planova uređenja koji se izrađuju na temelju Urbanističkog plana uređenja, te projektiranja objekata obavezno je predvidjeti rješenja koja će u cijelosti zadovoljiti uvjete propisane Pravilnikom o uvjetima za vatrogasne pristupe (NN 35/94 i 55/94), člankom 5. Pravilnika o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija (SL 24/87), i Pravilnikom o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara (SL 30/91) kako bi se do svih građevina osigurao pristup vatrogasnoj tehnički radi spašavanja osoba i gašenja požara.

Prilikom izrade detaljnih planova uređenja koji se izrađuju na temelju Urbanističkog plana uređenja i projektiranja objekata izlazne putove i izlaze iz objekata, u nedostatku hrvatskih normi, potrebno je projektirati sukladno američkim smjernicama NFPA 101/97 koji se u ovom slučaju rabe kao pravilo tehničke prakse temeljem članka 2. stavak 1. Zakona o zaštiti od požara (NN 58/93).

Zaštitni koridori magistralnih i ostalih plinovoda prilikom svih intervencija u prostoru, te izrade dokumenata prostornog uređenja niže razine odrediti će se u skladu s odredbama Pravilnika o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima za međunarodni transport (SL 26/85).

Građevine i postrojenja u kojima će se skladištiti i koristiti zapaljive tekućine ili plinovi, u skladu s odredbama Zakona o zapaljivim tekućinama i plinovima (NN 108/95), Pravilnika o zapaljivim tekućinama (NN 54/99), Pravilnika o postajama za opskrbu prijevoznih sredstava gorivom (NN 93/98) i Pravilnika o izgradnji postrojenja za tekući naftni plin i o uskladištenju i pretakanju tekućeg naftnog plina (SL 24/71), moraju se graditi na sigurnosnoj udaljenosti od ostalih građevina i komunalnih uređaja.

Mesta za gradnju građevina u kojima se obavlja proizvodnja, smještaj i čuvanje eksplozivnih tvari, sukladno Zakonu o eksplozivnim tvarima za gospodarsku upotrebu (NN 12/94) biti će, u slučaju potrebe za njihovu gradnju, određena detaljnim planovima prostornog uređenja, a u skladu s posebnim uvjetima nadležne službe za zaštitu od požara.

U slučaju potrebe određivanja mjesta za civilna streljšta, poslovne prostore za proizvodnju oružja, promet oružja i streljiva te popravljanje i prepravljanje oružja u detaljnim planovima uređenja potrebno je na odgovarajući način primjeniti odredbe Zakona o oružju (NN 46/97 i 27/99) i Pravilnika o posebnim uvjetima što ih moraju ispunjavati poslovne prostorije za proizvodnju oružja, promet oružja i streljiva, popravljanje i prepravljanje oružja, vođenje civilnih streljšta te zaštitu od požara, krađe i drugih nezgoda i zlouporaba (NN 8/93).

Zaštita od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti

Kriteriji za određivanje gradova i naseljenih mesta u kojima se moraju graditi skloništa i druge građevine za zaštitu stanovništva, stupnjevi ugroženosti gradova i naseljenih mesta, otpornost skloništa ovisno o zonama gdje se grade i način određivanja zona ugroženosti utvrđeni su Zakonom o unutarnjim poslovima (NN 29/91, 73/91, 19/92, 33/92, 76/94 i 161/98), Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN 29/83, 36/85 i 42/86) i Pravilnikom o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mesta u kojima se moraju graditi skloništa i druge građevine za zaštitu (NN 2/91). Skloništa i druge građevine za zaštitu stanovništva grade se, u skladu s Pravilnikom o tehničkim normativima za skloništa (SL 55/83) koji se primjenjuje temeljem članka 53. stavak 3. zakona o normizaciji (NN 55/96), **obvezno** u gradovima i naseljenim mjestima u kojima živi preko **2.000 stanovnika**.

Prema stupnju ugroženosti od ratnih opasnosti i opasnosti u miru od kontaminacije zraka uslijed havarija na postrojenjima tvornica za proizvodnju opasnih tvari naseljena mesta svrstavaju se u I. do IV. stupnja ugroženosti, koja se potom razvrstavaju u jednu ili više zona u kojima se grade skloništa određene otpornosti ili osigurava zaštita stanovništva na drugi način. Gradovi i naseljena mesta IV. stupnja ugroženosti su gradovi i naseljena mesta u kojima živi preko 2.000 do 5.000 stanovnika, te niti jedno Općine Feričanci ne ulazi u kategoriju naselja IV. stupnja ugroženosti.